

97-825a

PROVINCIE UTRECHT

—
Cultuurnota

|
1995-1998

Deel 1

Kunsten

BOEKMAN*stichting*

Studiecentrum voor kunst, cultuur en beleid

Herengracht 415
1017 BP Amsterdam
telefoon bibliotheek 020-624 37 39
fax 020-638 52 39
e-mail e.boekman@inter.nl.net

De uitleentermijn bedraagt 4 weken. Verlenging met 4 weken is mogelijk, tenzij de publikatie inmiddels is gereserveerd.

De uitleentermijn is verstreken op:

--	--	--

Boekmanstichting - Bibliotheek
Herengracht 415
1017 BP Amsterdam
Tel. 6243739

Cultuurnota 1995-1998

Deel I Kunsten

Inhoud

Proloog: grondslagen provinciaal cultuurbeleid	5
1. Terugblik	5
2. Algemene beschouwing	5
Hoofdstuk I Kunsten algemeen	11
Hoofdstuk II Beeldende kunst en Vormgeving	
1. Huidig beleid	13
2. Achtergronden, ontwikkelingen, aandachtspunten	13
3. Beleidsvoornemens	14
Hoofdstuk III Podiumkunst	
1. Huidig beleid	17
2. Achtergronden, ontwikkelingen, aandachtspunten	17
3. Beleidsvoornemens	21
Hoofdstuk IV Amateurkunst	
1. Huidig beleid	25
2. Achtergronden, ontwikkelingen, aandachtspunten	25
3. Beleidsvoornemens	27
Hoofdstuk V Kunstzinnige vorming	
1. Huidig beleid	31
2. Achtergronden, ontwikkelingen, aandachtspunten	31
3. Beleidsvoornemens	34
Hoofdstuk VI Epiloog	
1. Samenvatting beleidsvoornemens	35
2. Financieel overzicht	37

Proloog: Grondslagen van het provinciaal cultuurbeleid

1. Terugblik

Men moet dertig jaar terug in de tijd en in de provinciale archieven om het eerste algemene document over cultuurbeleid te vinden. In 1964 bracht de provincie een "Algemene schets culturele taken provincie Utrecht" uit. Dit was geen beleidsnota maar een overzicht van financiële inspanningen sinds de oorlog.

Twintig jaar later, in 1984, verscheen voor het eerst een provinciale nota die de naam 'cultuurnota' droeg. Deze bevatte niet alleen een stand van zaken maar ook een algemene visie en concrete voorstellen. Overigens ontbraken monumentenzorg en archiefwezen in dit stuk. Daarna zijn in gestaag tempo nota's opgesteld over het beleid op de verschillende deelterreinen. In 1988 gaven wij daarvan een overzicht (ditmaal inclusief monumentenbeleid) in de Balans van het Cultuurbeleid.

Het is de bedoeling voortaan elke vier jaar een brede cultuurnota uit te brengen. Hoewel niet alle deelterreinen van cultuur even nauw samenhangen, vormen zij tesamen toch een onverbreeklijk geheel, waarin heden, verleden en toekomst van de samenleving zich manifesteren.

Deze eerste nota van de serie is om pragmatische redenen gesplitst in drie deelnota's.

Tussen 1984 en 1994 groeide het provinciaal cultuurbudget van 7 mln. tot ruim 9,5 mln. Dit ondanks algemene kortingen op het provinciefonds, budgetvermindering bij de centralisatie van de podiumkunst en overheveling van gelden naar de gemeente Utrecht vanwege haar status als grote stad.

De provincie heeft met haar geld direct en indirect bijgedragen aan schepping en behoud van cultuurgoederen. Rechtstreeks gebeurde dat door middel van: het beeldende-kunstkrediet, podiumkunstkrediet, amateurkunstkrediet, het museumkrediet, exploitatiesubsidies aan musea, het krediet cultuurhistorie, het krediet archieven, het monumentenkrediet en subsidiëring van de provinciaal archeoloog.

De indirecte bijdrage van de provincie was het

ontwikkelen van een culturele infrastructuur, bestaande uit ondersteunende en facilitaire voorzieningen: het centrum voor beeldende kunst, het platform voor jeugdtheater, de drie steunpunten voor kunstzinnige vorming, de zes stichtingen voor monumentenzorg, kastelen, molens, boerderijen, musea en regionale geschiedenis, verenigd in een federatie voor cultureel erfgoed.

2. Algemene beschouwing

Cultuur is zowel de "zijnswijze" van de samenleving als een beleidsveld binnen die samenleving. In de eerste betekenis van het woord slaat cultuur op een gemeenschappelijk geheel van opvattingen, instituties en uitingsvormen, dat de samenleving haar identiteit geeft. Cultuur in brede zin. Daarnaast heeft cultuur een specifieke betekenis, namelijk de beleidssector van kunsten en erfgoed.

Het specifiek cultuurbeleid vindt zijn rechtvaardiging in de functie van kunsten en erfgoed voor de samenleving als geheel. Cultuurgoederen weerspiegelen de maatschappelijke ontwikkelingen en beïnvloeden deze tegelijkertijd. Zij verbinden verleden, heden en toekomst met elkaar, en zij verbinden het individu met de samenleving. Daardoor stijgt het 'nut' van kunst en erfgoed uit boven het 'genoegen' dat cultuur liefhebbers eraan beleven. Om deze reden rekenen wij cultuur tot de kerntaken, niet alleen van de provincie, maar van elke overheid. Ook vloeit hier logisch de algemene doelstelling van het cultuurbeleid uit voort: bijdragen aan het scheppen en instandhouden van cultuurgoederen, en aan de publieke betrokkenheid bij cultuur. Kortom: behoud, vernieuwing en participatie.

Leidende principes

In ons type verzorgingsstaat is het overheidsingrijpen steeds bedoeld als aanvulling of correctie van de markt. Voor de cultuursector houdt dit in dat de overheid opkomt tegen ondermaatsheid en eenzijdigheid. Hoewel een deel van de cultuurgoederen zijn weg naar de liefhebbers vindt zonder overheidsingrijpen, kan een aanzienlijk gebied van de cul-

tuur niet zonder overheidssteun. Hier werkt het marktmechanisme onvoldoende vanwege smaak, beschikbare tijd en geld aan de kant van de consumenten. Leidende principes in het cultuurbeleid zijn daarom kwaliteit en verscheidenheid. Met deze maatstaven wordt de waarde zowel van artistieke en cultuurhistorische uitingsvormen als van culturele voorzieningen gemeten. Dit betekent dat wij een inhoudelijke opvatting hebben over het culturele leven in de provincie in al zijn facetten. Waar in dit verband de beoordeling van artistieke en cultuurhistorische kwaliteit aan de orde is, velt de provincie dat oordeel niet zelf, maar gebruikt zij de hulpconstructie van specialistisch advies.

Participatie

Doelstellingen als participatie (van mensen) of spreiding (van cultuurgoederen) wortelen deels in het Verlichtingsideaal, deels in het principe van gelijkberechtiging. Tot voor enkele decennia domineerde het Verlichtingsideaal. Het streven bij de volksverheffing was de beschaving en schoonheidsbeleving van de culturele elite over te brengen op de grote massa. Cultuurgoed als gemeengoed. Onder invloed van de democratiseringsbeweging in de jaren '60 mengde het Verlichtingsideaal zich met het principe van gelijkberechtiging van alle leden van de samenleving. Onderzoek wijst uit dat gemiddeld rond 40% van de bevolking betrokken is bij cultuur, zowel passief (toeschouwer van kunsten en erfgoed) als actief (amateurkunst). Op sommige deelterreinen is de participatie 30%, op andere 45%.

Voor de provincie is participatie geen hoeksteen, maar bouwsteen van cultuurbeleid. De waarde van cultuurgoederen blijft in tact, ook als de publieke belangstelling beperkt is. Een zekere kloof tussen voortrekkers en specialisten enerzijds en het lekenpubliek anderzijds vormt een gegeven, niet een te overwinnen probleem. Participatie achten wij om twee redenen van belang. De inzet van publieke middelen schept de morele plicht te werken aan publieke betrokkenheid. Een strategische overweging is dat de cultuurzorg gebaat is bij een breed maatschappelijk draagvlak.

De provincie bevordert participatie op verschillende manieren. Aan de basis van alles staan kunstzinnige vorming en cultuurhistorie in het onderwijs, waardoor een reservoir van 'aangeraakten' ontstaat. Andere methoden zijn ondermeer geografische spreiding van voorzieningen, aansluiting bij toeristisch-recreatief aanbod en doelgroepen-aanpak. Door deze veelvormigheid sluit het beleid aan bij het pluriforme, multiculturele karakter van de samenleving.

Provinciale taakopvatting

Het staat de provincie in hoge mate vrij haar beleid naar eigen goeddunken vorm te geven. Het cultuurbeleid in Nederland is grotendeels autonoom beleid. Met uitzondering van monumentenzorg en archiefwezen, ontbreken wettelijke kaders waarin de verplichte taken van rijk, provincies en gemeenten zijn vastgelegd. Met behulp van overeenkomsten geven de drie overheden invulling aan het principe van complementair bestuur, aan hun gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de cultuurzorg. De afgelopen 15 jaar is veel energie gestoken in een bestuurlijke taakverdeling voor de verschillende deelterreinen, opdat overheden elkaar niet (langer) voor de voeten lopen. Deze benadering was een reactie op de voorafgaande periode van koppelsubsidiëring, die tot een amorfe situatie voor subsidiënten en gesubsidieerden had geleid. De ervaring leert inmiddels dat een eenduidige taakverdeling niet altijd mogelijk of zinvol is.

De provincie staat een benadering voor waarbij, gegeven de schaal waarop een bestuurslaag opereert, de sterke kanten van dat bestuursniveau worden uitgebuit. De schaal vormt een indicatie voor het takenpakket. Sterke kanten van de provincie als middenbestuur zijn: overzicht, korte lijnen met de gemeenten en efficiënt organisatie-niveau. Deze opvatting impliceert samenspraak en samenwerking met gemeenten en rijk (driehoeksbestuur). Ook betekent dit dat de provincie er niet is voor 'restproblematiek' van gemeenten en rijk. Zij neemt een eigen, intermediërende plaats in binnen het openbaar bestuur.

Het ontwikkelen en versterken van een culturele infrastructuur, bestaande uit specialistische en geografisch gespreide voorzieningen, is en blijft een belangrijke en voor de handliggende provinciale taak. Allerlei vormen van ondersteuning, dienstverlening en bemiddeling gaan het draagvlak van de gemeente te boven. Ten tweede rekenen wij het tot onze taak om samen met gemeenten en soms rijk, instellingen en voorzieningen met een boven-lokale dimensie in stand te houden. Voorzover het daarbij gaat om structurele exploitatiesubsidies zijn wij zeer terughoudend met co-financiering door overheden. Gezamenlijke meerjarige bekostiging van voorzieningen-in-ontwikkeling achten wij een beter middel, omdat deze vorm van gekoppelde financiering niet verstarrend werkt. Ten derde zien wij het als provinciale opdracht om injecties en impulsen te geven aan de culturele activiteiten op gemeentelijk niveau, ter aanmoediging van en in aanvulling op,

maar nooit in plaats van het gemeentelijk beleid. Bij haar taakuitoefening stelt de provincie zich actief op. De rol die zij wil spelen is stimulerend (van adhesiebetuiging tot provocatie), ondersteu-

nend (van noodhulp tot kwaliteitsverbetering) en integrerend (van regiocultuur tot provinciaal bestel).

KUNSTENNOTA

Hoofdstuk I Kunsten algemeen

Veel in ons persoonlijke en maatschappelijke leven is gereguleerd en gericht op nut, maar voor wie even stil staat spreekt weinig vanzelf. De kunsten zijn er om onze vrijheid en onze beschaving gestalte te geven en om onze zintuigen en ons verstand te leren gebruiken. Dat alleen al is geen overbodige luxe.

Kunst kan vorm geven aan tevoren nog onbegrepen verbanden en gevoelens, maar het is overdreven de kunst baanbrekende, grensverleggende of integrerende eigenschappen toe te dichten die onze persoonlijke of maatschappelijke dilemma's beter zouden kunnen oplossen dan andere middelen. Kunst kan ons bewust maken van problemen, maar is daar geen wondermiddel tegen.

De geschiedenis wijst uit dat de kunsten vooral tot bloei komen onder de vleugels van maatschappelijke machtscentra. In Nederland wortelt de overheidsbemoeyenis met de kunsten dan ook niet in een mecenaat van een centraal hof of van de kerk, want dat heeft hier niet bestaan. Het beleid heeft zich ontwikkeld uit de bemoeyenis met kunsten van de goeude burgerij. In de loop van de 19e eeuw begon de rijksoverheid zich met kunst en de kunstopleiding in te laten. Na 1950 breidde de rol van de centrale overheid zich aanzienlijk uit, zoals dat ook gebeurde op andere beleidsterreinen van de verzorgingsstaat. Er is een forse absolute groei te zien van budgetten en gesubsidieerde instellingen. Behalve door meer geld, meer kunstenaars en meer organisaties, wordt de ontwikkeling van het kunstbeleid ook gekenmerkt door belangrijke inhoudelijke discussies over de vrijheid die de kunst nodig heeft om te gedijen, over haar publieksbereik en over haar functie voor individueel welzijn en maatschappijverandering.

Het terrein van de kunsten is uitgebreid en gevarieerd. Het aanbod aan muziek, beeldende kunst, dans, toneel en audio-visuele presentaties is groot. De één ervaart dat als een te veel van het goede en de ander als een weelde aan keuzemogelijkheden. Het vraagt interesse, inzet, vaardigheden en kennis om aan het kunstleven deel te hebben. Die participatie is niet zo gering als in

sommige kringen wordt beweerd. Voor onderdelen van muziek en theater ontbreekt het bepaald niet aan publiek. Voor kunstuitingen, die men in huis kan halen, zoals boeken, c.d.'s en videobanden is een grote markt, terwijl de belangstelling voor kunst op radio en tv groeit. Er zijn honderden amateurkunstverenigingen, muziek- en dansscholen, creativiteitscentra en andere verbanden, waarbinnen liefhebbers actief kunst beoefenen. In het onderwijs wordt aandacht besteed aan expressie en kunstuitingen. Fors is het aantal kunstvakopleidingen en dus ook de uitstroom van afgestudeerden. Klein is de vrije markt en relatief groot het belang dat kunstenaars zijn gaan hechten aan erkenning en subsidiëring door de overheid.

Ondanks de inmiddels grote overheidsbemoeyenis met kunst past ons bescheidenheid. Niet het beleid maakt kunst, dat doet de kunstenaar. Ons past echter ook ambitie, omdat de overheid een belangrijke veroorzaker van kunst is geworden.

Het provinciaal kunstbeleid strekt zich uit over podiumkunsten (toneel, muziek, dans, film), beeldende kunst en vormgeving, amateurkunst en kunstzinnige vorming. Doel ervan is het bevorderen van een kwalitatief goede en gedifferentieerde kunstpraktijk en van publieke betrokkenheid daarbij. Het instrumentarium omvat overleg en samenwerking, advisering over artistieke kwaliteit en niet in de laatste plaats financiële ondersteuning. Het provinciale geld gaat ten dele naar infrastructuurle voorzieningen met een structureel karakter en ligt daardoor voor langere tijd vast.

Daarnaast wordt veel gebruik gemaakt van flexibele gelden, waarmee ontwikkelingen kunnen worden aangejaagd en projectmatige activiteiten gestimuleerd. De bijdragen zijn zowel eenjarig als meerjarig, zowel budgetsubsidies als subsidies in de werkelijke tekorten. Deze flexibele middelen worden alle ondergebracht in het algemeen Projectenkrediet kunsten, met daarbinnen deeld kredieten voor de verschillende onderdelen voor podiumkunst, amateurkunst en kunstzinnige vorming. De bijbehorende budgetten zijn richtbedragen, zodat het mogelijk is om tussen de deeldkre-

dieten te schuiven. De projectsubsidies voor beeldende kunst zijn afgezonderd van het algemeen Projectenkrediet kunsten, vanwege voorschriften bij de rijksbijdrage beeldende kunst.

De provincie wil haar bemoeienis met de kunsten nadrukkelijk op selectieve wijze vorm geven. Dit geldt voor onze opdracht tot spreiding en voor de keuze van kunstdisciplines. Wij zien geen heil in een witte-vlekkenbeleid, waarbij alle vormen van kunst tot in alle hoeken en gaten van de provincie worden gestimuleerd, los van de lokale democra-

tie. Wij leggen het accent op het kunstklimaat in Utrecht en Amersfoort, die beide een belangrijke regionale verzorgingsfunctie hebben, en op het versterken van het kunstbeleid in andere gemeenten waar een vruchtbare voedingsbodem voor de ontwikkeling van de kunsten te vinden is. Spreidingsbeleid in onze optiek is geconcentreerd ontwikkelingsbeleid in de diepte, geen verdelende rechtvaardigheid in de breedte. Spreidingsbeleid is ook een veelvormig beleid, omdat de keuze van het instrumentarium aansluit bij de aard en schaal van activiteiten.

Hoofdstuk II Beeldende kunst en vormgeving

1- Huidig beleid

Het beleid voor beeldende kunst heeft tot doel het op samenhangende wijze bevorderen van productie, spreiding en afname van beeldende kunst en vormgeving. Deze doelstelling en de uitwerking ervan liggen vast in het Beleidsplan beeldende kunst en vormgeving 1993-1996. Het instrumentarium bestaat ten eerste uit een flexibel inzetbaar activiteitenbudget van ruim 1.2 miljoen, de Rijksbijdrage beeldende kunst. Daaruit worden subsidies verstrekt aan derden. Wij gebruiken deze gelden ook voor eigen aankopen en opdrachten. Het oordeel over de artistieke kwaliteit van de kunstwerken wordt geveld door de provinciale adviescommissie beeldende kunst. Een deel van de middelen uit het activiteitenbudget wordt doorgesluisd naar de gemeenten Amersfoort en Zeist. Daarvoor zijn convenanten afgesloten. Ook met de gemeente Utrecht, die een eigen rijksbijdrage ontvangt, vindt beleidsafstemming plaats. De bestedingsdoelen van de rijksbijdrage zijn:

- bijdragen aan Amersfoort/Zeist	252.000,-
- bijdragen aan gemeenten/ organisaties	357.000,-
- aankopen kunstuitleen	250.000,-
- eigen provinciale aankopen en opdrachten	80.000,-
- facilitaire ondersteuning kunstenaars	100.000,-
- project-subsidies kunstenaars	100.000,-
- uitvoeringskosten (waarvan 50.000,- voor de kunstuitleen)	85.100,-

Het tweede beleidsinstrument is het provinciaal centrum beeldende kunst, de Hermen Molendijkstichting. Deze instelling is door ons in het leven geroepen om gemeenten, kunstenaars en organisaties in de provincie met raad en daad te ondersteunen. Het subsidie 1994 bedraagt f 312.200,-.

Tenslotte is er de provinciale kunstuitleen, die is gekoppeld aan de openbare bibliotheken in de provincie. Kunstwerken voor de uitleenpunten worden centraal aangekocht, beheerd en gespreid door de Provinciale Bibliotheek Centrale, PBC. Voor deze beheersfunctie is f 109.200,- beschikbaar.

"Supreme Symbol" van Peter van de Locht (1994).

2- Achtergronden, ontwikkelingen, aandachtspunten

De provinciale bemoeienis met beeldende kunst en vormgeving heeft het afgelopen decennium een snelle ontwikkeling doorgemaakt. Tot 1985 beperkte het beleid zich tot het subsidiëren van de provinciale kunstuitleen en enkele projecten. De introductie van een specifieke uitkering van de rijksoverheid bracht veel op gang. Voor de Rijksbijdrage beeldende kunst werd een evenwichtig geheel van bestedingsdoelen ontwikkeld, waarbij de nadruk ligt op ondersteuning van gemeentelijke initiatieven. Met eigen provinciale middelen richtten wij het provinciaal centrum beeldende kunst op. Ook werd begonnen met de reorganisatie van de kunstuitleen.

Het voortbestaan van de rijksbijdrage is tot nu toe ongewis. Eerst was de zogeheten Tijdelijke Rijksbijdragereling Beeldende Kunst van kracht. Deze is in 1992 vervangen door de Interim Bijdragereling Beeldende Kunst en Vormgeving. Thans

ressorteert de uitkering onder de Wet op het Specifiek Cultuurbeleid en de bijbehorende AMVB voor de bekostiging van cultuuruitingen. Medio 1993 moest er een interventie van de voorzitter van het IPO plaatsvinden om te voorkomen dat het rijk op de uitkering bezuinigde. In het voorjaar van 1994 heeft het rijk laten weten te willen komen tot een andere vorm voor deze doeluitkering. Men zoekt naar een manier om de gelden niet langer op basis van inwonertal te verdelen, maar op beleidsmatige gronden. Het IPO stelt zich op het standpunt dat voor de periode 1993-1996 moet worden vastgehouden aan de gemaakte afspraken. Met nadrukkelijke instemming van de minister is immers voor deze periode een convenant tussen IPO en VNG gesloten betreffende doordecentralisatie van een deel van de middelen aan een 40-tal gemeenten. Ook zijn er geen redenen om te twijfelen aan de zorgvuldige en efficiënte besteding van de middelen door de provincie en haar convenantgemeenten. Wij gaan ervan uit dat de geldstroom als zodanig blijft bestaan. Voor de toekomst zijn veranderingen in de vorm ervan niet uitgesloten.

Vormgeving

Wat de besteding van de uitkering betreft heeft het rijk als nadere voorwaarde gesteld dat de geldstroom mede gebruikt moet worden voor vormgevingsbeleid. Wij juichen dit toe. Het geven van opdrachten aan vormgevers lijkt ons een geschikte manier om deze opdracht te concretiseren. Opdrachten kunnen een voorbeeldfunctie vervullen en zij bieden goede mogelijkheden voor een benadering in de breedte op vele beleidsterreinen van de provincie.

Kunstuitleen

In 1990 hebben wij de reorganisatie van de provinciale kunstuitleen in gang gezet. De reden ervoor was een reeks knelpunten die het doelmatig functioneren van de uitleen in de weg stonden. Om te beginnen was de collectie van de kunstuitleen te veel versnipperd en te beperkt. De inkomsten per uitleenpunt waren gering. Het ontbrak de PBC aan voldoende gekwalificeerde menskracht en aan middelen om een actief, wervend beleid te voeren. Bovendien was de rol van de gemeenten en de relatie met andere beeldende kunstactiviteiten onduidelijk. Al met al ontbeerde de kunstuitleen een herkenbare identiteit.

De huidige structuur is een experiment dat op het ogenblik wordt geëvalueerd. De PBC is belast met beheer en distributie van de provinciale col-

lectie. Hiervoor ontvangt zij f 109.200,- voor personeel en organisatie. Aan de uitvoering zijn kwaliteitseisen en doelmatigheidseisen gesteld. Eén en ander ligt vast in een overeenkomst. De uitleen is gespreid over 4 concentratiepunten in middelgrote plaatsen en 19 bescheiden uitleenpunten in de kleinere gemeenten. De concentratie-uitlenen zijn in Woerden, Nieuwegein, Zeist en Veenendaal. Deze gemeenten stellen zich garant voor personeel en outillage, de provincie heeft zich verplicht deze vier uitleenpunten binnen enige jaren te voorzien van een aanzienlijk grotere collectie. Met de gemeente Amersfoort zijn gesprekken gaande over inhoudelijke samenwerking tussen de Amersfoortse uitleen en die van de provincie.

3- Beleidsvoornemens

Het beeldende-kunstbeleid voor de periode 1993-1996 ligt vast in het Beleidsplan beeldende kunst. Op grond hiervan ontvangt en besteedt de provincie de rijksbijdrage. In de aanloop tot het volgende rijks kunstenplan zullen wij er, samen met de gemeente Utrecht, op aandringen dat de huidige middelenstroom voor gemeente en provincie op zijn minst gehandhaafd blijft. Gebeurt dat niet dan dreigt de opgeleefde activiteit in stad en provincie weer in te zakken.

In aanvulling op het genoemde beleidsplan zijn er de volgende beleidsvoornemens.

Vormgeving

Binnen het activiteitenkrediet beeldende kunst zullen wij ruimte scheppen voor het geven van opdrachten. Wij zullen inventariseren waar de provincie - intern en extern - met gerichte vormgevingsopdrachten kan werken. De honoraria voor ontwerpers kunnen in principe uit het activiteitenkrediet worden bekostigd. De uitvoeringskosten moeten dan elders gefinancierd worden. Bij dit opdrachtenbeleid kan men denken aan:

- uitvoering van het cultuurhistorisch masterplan, bv. bewegwijzering
- versterken van de identiteit van provinciale organisaties, bv. het ontwerpen van tentoonstellingsmodulen en huisstijl voor de provinciale kunstuitleen
- het ontwerpen van straatmeubilair voor recreatieparken
- prijsvragen voor het ontwerpen van glasbakken of andere industrieel te vervaardigen producten.

In het kader van de Randstadsamenwerking stre-

ven wij naar één of meer opdrachten op het gebied van industrieel ontwerp.

Provinciaal Centrum Beeldende Kunst

De Hermen Molendijkstichting zal de komende jaren de ruimte krijgen om zich verder te profileren. Het provinciaal centrum beeldende kunst is nadrukkelijk bedoeld als een kleine, wendbare organisatie. Het beroep dat erop wordt gedaan is bijzonder groot. Het tentoongespreide elan is mede te danken aan een fors subsidie voor aanloopkosten. De Molendijkstichting zal voor projecten een beroep kunnen doen op het activiteitenkrediet beeldende kunst, maar ook kan zij externe middelen verwerven. Ervaringsgegevens moeten uitwijzen of de huidige opzet en subsidiegrondslag een voldoende basis bieden voor een adequaat functioneren. De stichting is doende een meerjarenbeleidsplan en -begroting op te stellen.

Samenwerking met gemeenten

Met de gemeenten Utrecht, Amersfoort en Zeist zal op basis van convenanten verder worden sa-

mengewerkt. Voor de overige gemeenten zijn er mogelijkheden tot projectmatige ondersteuning, enerzijds door de Molendijkstichting, anderzijds door de subsidiemogelijkheden voor gemeenten en non-profit-organisaties.

Het is verder onze wens om in samenwerking met de gemeenten te komen tot een gedegen inventarisatie en documentatie van het openbaar kunstbezit in onze provincie. Vooralnog is het de bedoeling per gemeente of regio alle waardevolle kunstwerken die in de openbare ruimte zijn te zien - van eeuwenoude ruitersstandbeelden, mozaïeken en reliëfs tot hedendaagse sculpturen - in kaart te brengen. De Hermen Molendijkstichting heeft voor dit project een plan van aanpak gereed. De kosten worden geraamd op f 75.000,-. Aangezien bekostiging ten laste van het activiteitenkrediet niet mogelijk is, zal dit project als incidentele prioriteit worden aangemerkt.

Kunstuitleen

Op basis van de lopende evaluatie zullen wij ons standpunt bepalen over de huidige opzet.

Hoofdstuk III Podiumkunsten

1. Huidig beleid

De algemene doelstelling van het beleid podiumkunst is het bevorderen van een kwalitatief goed en gevarieerd kunstaanbod en van een zo breed mogelijke publieke belangstelling. Bij de uitwerking van het beleid leggen wij ons toe op het scheppen van voorwaarden waaronder podiumkunstproducties met een provinciaal bereik tot stand kunnen komen en op stimulering, coördinatie en spreiding van het kunstaanbod binnen de provinciale grenzen. De middelen om deze doelen te bereiken zijn de instandhouding van een provinciale jeugdtheatervoorziening en een activiteitenkrediet, waaruit incidentele en meerjarige subsidies worden verstrekt.

De voorziening voor het jeugdtheater vormt een onderdeel van de Paardenkathedraal te Utrecht, zo genoemd vanwege de vestiging in een voormalig veeartsenijgebouw. De Paardenkathedraal maakt per seizoen 4 tot 6 producties voor jeugd-

Uitvoering van "Erik of het kleine insectenboek" in Paardenkathedraal.

en volwassenentheater. Daarnaast geeft De Paardenkathedraal zakelijke, artistieke en facilitaire ondersteuning aan theatergroepen in stad en provincie Utrecht en schrijfp opdrachten voor de ontwikkeling van repertoire. Verder biedt zij aan komende regisseurs de mogelijkheid zich met werkplaatsproducties verder te ontwikkelen. Het jaar 1993 was een zeer productief jaar: er werden van 12 verschillende producties 428 voorstellingen gegeven.

De provincie subsidieert de Paardenkathedraal voor het onderdeel jeugdtheater samen met het rijk. In 1994 is de provinciale bijdrage f 389.900,-, die van het rijk f 266.000,-. De gemeente Utrecht subsidieert het onderdeel volwassenentheater, in 1994 met f 450.000,-.

Door middel van het activiteitenkrediet podiumkunsten, dat in 1994 f 700.100,- bedraagt, wordt een scala aan muziek- en theateractiviteiten ondersteund. De richtbedragen zijn:

- festivals	f 235.000,-
- circuits	110.000,-
- symfonisch aanbod	45.000,-
- Uit & Thuisregeling Vredenburg	25.000,-
- incidentele activiteiten	140.100,-
- orkestbegeleiding amateurkoren	60.000,-
- kunsteducatie steunpunten KV	85.000,-

Over de artistieke kwaliteit van incidentele activiteiten oordeelt de provinciale adviescommissie podiumkunst.

2. Achtergronden, ontwikkelingen, aandachtspunten

Tot aan 1985 had het provinciaal beleid podiumkunst een voornamelijk volgend karakter. Het beperkte zich tot koppelsubsidiëring van het Utrechts Symfonie Orkest en Toneelgroep Centrum. Op de provinciale begroting stond daarvoor ongeveer 1.1 miljoen. Af en toe waren er bijdragen voor incidentele projecten.

In 1985 onderging het podiumbestel in ons land een drastische verandering. De verantwoordelijkheid voor orkesten en grote theatergezelschappen werd gecentraliseerd, waarmee het rijk de regie

over het grootschalig podiumaanbod aan zich trok. De provincie kreeg tot taak de geografische spreiding, de gemeenten de afname van het aanbod (accommodaties). Gegeven deze taakafbakening moest de provincie een oplossing vinden voor jeugdtheater, jazz en kamermuziek, en voor de lacunes waartoe de opheffing van het USO leidde, te weten de orkestbegeleiding van amateurkoren, educatief aanbod voor het onderwijs en symfonisch aanbod in Amersfoort en Veenendaal.

Het provinciaal beleid podiumkunst heeft sindsdien in het teken gestaan van vernieuwing, pluri-formiteit en flexibiliteit, met alleen voor het jeugdtheater een structurele voorziening. De afgelopen jaren hebben wij daarbij meer aandacht geschonken aan kwaliteit en continuïteit van het aanbod. Het accent is verschoven van het mondjesmaat aanjagen van allerlei kleinschalige activiteiten naar het ondersteunen van belangrijke, kansrijke zaken. Het budget voor podiumkunst, dat bij de centralisatie in 1985 werd gereduceerd van 1,1 mln. tot circa f 500.000,-, is allengs op het oude niveau gebracht. De beleidsvoornemens uit de Nota podiumkunst 1990-1994 zijn slechts ten dele gerealiseerd. Incidenteel hebben wij overigens gebruik gemaakt van de budgetten voor toeristisch recreatieve en economische ontwikkeling om injecties te kunnen geven aan de culturele infrastructuur. Er is ruim 2 miljoen beschikbaar gesteld voor de verbouwing van de stadsschouwburg in Utrecht, de Utrechtse School en De Flint in Amersfoort.

Stad Utrecht

Kwalitatief en geografisch vormt de stad Utrecht het centrum van de podiumkunst in de provincie. Ruim 55% van het totale aantal voorstellingen en concerten in de provincie vindt plaats in de stad Utrecht. Aan het beleid wordt dan ook inhoud gegeven in nauw overleg met deze gemeente. Een goede samenwerking tussen provincie en gemeente Utrecht blijft nodig voor de verdere ontwikkeling van de podiumkunst in Utrecht. De effecten van deze samenwerking worden ook door anderen geprezen, ondermeer in de nota "Profiel van een Utrechts Kunstbeleid", recentelijk uitgebracht door een commissie van externe deskundigen aan het gemeentebestuur van Utrecht.

In het kader van het rijks Kunstenplan 1993-1996 hebben rijk, provincie en gemeente Utrecht in 1993 een bestuursovereenkomst gesloten. Hiermee is een einde gekomen aan de situatie dat de

Utrechtse podiumkunst het zonder structurele rijksmiddelen moest stellen. Dit was het gevolg van het feit dat Utrecht sinds 1985 geen standplaats meer is van een door het rijk gefinancierd orkest of theatergezelschap, en daarmee geen formele gesprekspartner voor het rijk. Hierin is nu verandering gekomen. Het lopende convenant betekent de erkenning door het rijk dat in Utrecht veel van nationaal en regionaal belang tot stand komt. De vierde stad van het land herbergt op kunstgebied een reeks voorzieningen en activiteiten die (meer) rijksmiddelen rechtvaardigt. Het convenant heeft betrekking op de inspanningsverplichtingen tijdens de lopende kunstenplanperiode voor de gezamenlijke subsidiëring van de grote festivals en De Paardenkathedraal.

Overigens bestaat landelijk de intentie om de kunstconvenanten te verbreden tot cultuurconvenanten. In het kader hiervan werken wij aan een lijst met aandachtspunten en een profiel van de Utrechtse culturele infrastructuur.

Theaterproductie

Er is al enige tijd een ontwikkeling gaande waarbij een nauwere verbinding tussen productie en presentatie van theater wordt gelegd: een eigen podium voor de producent. Theatermakers met een eigen podium hebben grotere vrijheid van werken en een duidelijker identiteit, minder kosten, een sterkere binding met het publiek en zij zijn minder afhankelijk van de programmering door schouwburg.

In de afgelopen jaren zijn er in het Utrechtse twee productievoorzieningen ontstaan waar de provincie bemoeienis mee heeft gehad. Dat is ten eerste de Paardenkathedraal, die fungeert als productieplaats voor jeugd- en volwassenentheater. Zij heeft op het voormalige veeartsenijterrein in Utrecht de beschikking gekregen over de manege. Voor deze karakteristieke en inspirerende lokatie is een verbouwing nodig. De tweede productievoorziening is de Utrechtse School, een uit het Festival aan de Werf voortgekomen plaats waar productie en presentatie samenkomen. Voor de verbouwing van het pand hebben wij middelen beschikbaar gesteld.

Wij hebben er aan meegewerkt dat deze - organisch en zonder structurele rijksmiddelen in Utrecht gegroeide - voorzieningen een kans krijgen.

Ook in Amersfoort doen zich interessante ontwikkelingen voor. In het nieuwe gemeentelijk cultuurbeleid spelen de activiteiten op het snijvlak van professionele en amateurkunst een belangrijke

rol. Een kern van theatermakers heeft het initiatief genomen tot de oprichting van een theaterwerkplaats, waar professionele producties tot stand komen. Op incidentele basis hebben wij daarvoor meermalen subsidie verstrekt.

De grote Utrechtse festivals

Festivals zijn veelal gestart als feestelijke bekroning of begin van het reguliere seizoen. Ze concentreren de aandacht op bepaalde kunstvormen en fungeren als katalysator van nieuwe artistieke ontwikkelingen. De vernieuwende producties worden, anders dan meestal het geval is, aan een groot publiek gepresenteerd. De 4 grote festivals in de stad Utrecht, Spring Dance, Festival aan de Werf, Oude Muziek en Nederlands Film Festival, trekken jaarlijks zo'n 200.000 bezoekers. Er gaat behalve een artistiek-vernieuwend effect ook een algemene promotionele werking van uit, omdat ze Utrecht weken achtereen in de schijnwerpers van de publiciteit zetten en grotere belangstelling kweken voor Utrecht, historisch hart van Nederland. Bovendien vinden veel concerten en voorstellingen plaats in kerken en andere historische gebouwen die normaal gesproken niet voor een algemeen publiek te bezoeken zijn.

De kosten van deze kunstfestivals worden uit velerlei bronnen gedekt. Het rijk geeft f 780.000,- (niet voor Festival aan de Werf), de gemeente f 690.000,- (idem) en de provincie f 235.000,-. De totale exploitatielasten van de festivals lopen in de miljoenen. Voor een financieel gezond festival is het van groot belang dat de overheden een basis leggen die groot genoeg is om meer gelden uit andere bron aan te trekken.

Incidentele activiteiten

De provincie telt ongeveer 60 (semi)professionele theatergroepjes, enige semi-professionele orkesten en talloze steeds in andere kleinschalige verbanden optredende professionele musici. Ter ondersteuning van hun vele initiatieven is binnen het activiteitenkrediet podiumkunst een bedrag van f 140.100,- gereserveerd voor incidentele producties, kleine(re) festivals, manifestaties en uitvoeringen, in 1994 eenmalig verhoogd met f 75.000,-. Met de provinciale gelden, die een aanvulling zijn op gemeentelijke gelden, is bijgedragen aan de levendigheid van het kunstklimaat in de provincie. Ook hierbij speelt de gemeente Utrecht als voedingsbodem voor vrije kunsten een hoofdrol. De Festivals Etcetera La Strada in Amersfoort en de Mozartweek in Zeist, en de theaterwerkplaats in Amersfoort laten zien dat

ook buiten de stad Utrecht kwalitatief interessante initiatieven wortel hebben geschoten.

Projecten die een wisselwerking tussen stad en regio en ook tussen Utrecht en Amersfoort kunnen versterken, behoren tot de voor de provincie interessante activiteiten. Een voorbeeld daarvan is het samenwerkingsproject van Theater Netwerk Nederland, Festivals aan de Werf en Theater De Lieve Vrouw in Amersfoort. Het gaat om een co-productie van de Lieve Vrouw en Festival aan de Werf, die in Utrecht in première gaat en die Amersfoorts publiek naar het festival trekt. Voor deze uitwisseling van expertise heeft de provincie incidenteel f 120.000,- beschikbaar gesteld. Een ander interessant project was gericht op een speciale doelgroep, nl. het onlangs gehouden experiment met een kunstbus voor senioren. Voor ouderen die buiten de steden Utrecht en Amersfoort wonen, vormen de afstand en het tijdstip van theater-, muziek- en filmvoorstellingen vaak een probleem. Het kunstbusproject behelst groepsvervoer, waarbij behalve de kunstinstanties ook de ouderen-organisaties een rol spelen. De organisatie van het experiment werd uitgevoerd door het Muziekcentrum Vredenburg en de Stadschouwburg Utrecht. Vredenburg heeft ervaring met dit soort activiteiten. Hij organiseert reeds jaren de "Uit en thuis-busservice", waarvoor een provinciaal subsidie van f 25.000,- beschikbaar is. Het experiment met de kunstbus wijst uit dat het idee levensvatbaar is.

Publieksservice en promotie

Eén van de middelen om de publieke belangstelling voor podiumkunst te bestendigen en te vergroten is centrale informatievoorziening en dienstverlening. Utrecht noch Amersfoort, de centrumgemeenten voor podiumkunst, beschikken echter over een breed in de regio verspreide Uitkrant. In Utrecht bestaat geen centraal punt, waar de bezoeker alle informatie over het aanbod kan krijgen en waar men kaartjes kan kopen voor concerten, voorstellingen en festivals. De behoefte aan en de mogelijkheden van een meer centrale aanpak zijn op dit moment niet bekend.

Spreiding en programmering

In vergelijking met de tijd dat de podiumkunst werd gedomineerd door grote theatergezelschappen en orkesten, is het landelijk podiumbestel en de bijbehorende publiekmarkt minder overzichtelijk geworden. Tegenwoordig bestaat er een veelheid van gezelschappen, orkesten en ensembles, zowel in het gesubsidieerde als in het vrije

circuit. Het publiek heeft zich gesplitst in deelpublieken. Het aanbod is overwegend kleinschalig en veelvormig en heeft niets van de vroegere representatieve doorsnee. Voor de programmering van dit aanbod wordt gebruik gemaakt van distributiekanaalen en ondersteunende instellingen.

Het spreidingsbeleid van de provincie moet aansluiten op deze situatie, maar er tevens enige ordening in aanbrengen. Anders dan aanvankelijk de bedoeling was, is het beleid niet gericht op fijnmazige spreiding tot in de kleinste gemeente noch op inkleuring van witte vlekken. Allengs zijn we ons meer gaan richten op bepaalde kansrijke podia.

Het aanbod ontwikkelt zich in productiecentra en dat zijn meestal de steden van enige omvang die een goede infrastructuur hebben en kunstvakopleidingen herbergen.

De provincie heeft haar opdracht tot geografische spreiding ondermeer ingevuld met netwerkvorming. De organisatie ervan ligt in handen van Theater Netwerk Nederland (TNN), de stichting Jazz in Utrecht en de Organisatie Oude Muziek. Een netwerk van podia krijgt organisatorische en financiële ondersteuning bij de programmering van risicovol aanbod. Wij geven hiervoor subsidies die bedoeld zijn als afzetpremies (50% van de uitkoopsommen). Ook het rijk verstrekt afzetpremies voor het Stichtse, namelijk via de stichting Gaudeamus, het Nederlands Impresariaat en de stichting Jazz en Geïmproviseerde Muziek. Het zou de overzichtelijkheid ten goede komen wanneer de verschillende geldstromen beter op elkaar werden afgestemd, bijvoorbeeld door ze regionaal te bundelen.

Er zijn ongeveer 20 regulier programmerende podia in onze kleine provincie. De podia zijn naar aard en schaal te onderscheiden in grote schouwburgen en concertpodia, kleinere concertzalen, vlakke-vloertheaters, multifunctionele culturele centra en overige accommodaties zoals kerken en scholen. De belangrijkste podia bevinden zich uiteraard in Utrecht en Amersfoort. De meeste kampen met te krappe budgetten voor programmering en marketing.

In dit geheel van podia zit weinig structuur. In een kleine provincie als Utrecht zouden podia zich meer ten opzichte van elkaar kunnen profileren en specialiseren. Producenten van het aanbod en het publiek kunnen gericht worden opgezocht en gebonden wanneer het podium kiest voor een bepaald inhoudelijk profiel. Deze keuze vergt het nodige onderzoek en overleg met organisaties en gemeenten. Door profilering, programma-innova-

tie en gerichte publiekswerving van de podia zal het geconcentreerd spreidingsbeleid van de provincie versterkt worden. Om te komen tot meer samenhang in programmering en afstemming tussen podia is wel een drijvende kracht nodig. Wij zijn van mening dat hiervoor een organisatie met voldoende kennis en ervaring moet worden aangewezen.

Anders dan hierboven is gesteld, leent het jeugdtheater zich wel voor een fijnmazig spreidingsbeleid. De doelgroep voor het jeugdtheater - kinderen - moet immers dichtbij huis bediend worden. Dit geldt zowel voor het 'gesloten' scholencircuit als voor het 'open' circuit van jeugd- en familievoorstellingen in theaters. Jeugdtheatervoorstellingen kunnen zelden of nooit uit de opbrengsten worden bekostigd. De maximale zaalbezetting is circa 200 personen en de toegangsprijzen zijn laag. Dit zijn argumenten om met subsidies bij te springen.

Een ander instrument in het spreidingsbeleid is het subsidie voor symfonisch aanbod in de Flint te Amersfoort en de Lampegiet te Veenendaal. Binnen het activiteitenkrediet staat hiervoor f 45.000,-. Met deze bijdragen werd in 1985 gestart ter compensatie van het wegvallen van de concerten door het USO. De subsidiëring was bedoeld als overgangsmaatregel.

Orkestbegeleiding voor amateurkoren

De provincie telt ongeveer 250 amateurkoren. Vele daarvan geven jaarlijks een of meer grote uitvoeringen met orkestbegeleiding. Voor het inhuren van professionele orkestbegeleiding kunnen koren een provinciaal subsidie van maximaal f 6.000,- krijgen. Dit is een aandeel in de hoge kosten, die noch de koren noch de gemeente geheel kunnen opbrengen. Het beschikbare budget is f 60.000,-.

De regeling voor koorbegeleiding, die in een duidelijke behoefte voorziet, is in het leven geroepen toen het USO er niet meer was om deze taak uit te oefenen. Wij hebben een aantal jaren geleden onderzocht of Utrecht zou kunnen participeren in het Randstedelijk Begeleidingsorkest. Deze mogelijkheid vonden wij relatief duur. Aangezien orkestbegeleiding als functie in het cultuurbeleid het draagvlak van de gemeente te boven gaat, zijn wij ertoe overgegaan de koren (mede) te subsidiëren.

Het blijkt nu dat de door het rijk gesubsidieerde orkesten hun begeleidingstaak voor de amateurkoren in toenemende mate laten liggen. Op de markt van koorbegeleiding opereren veel wisselende ensembles, met schnabbelende musici die

elders een vast contract hebben. Het is in de praktijk niet doenlijk de kwaliteit van deze adhoc-orkesten te beoordelen. Bovendien vinden wij het tijdelijke karakter van deze ensembles op zich al een zwak punt. De kwaliteit van kooruitvoeringen is gebaat bij continuïteit van de begeleidende orkesten. Al met al is een onbevredigende situatie ontstaan.

Kunsteducatie

Vanaf 1990 hebben de drie regionale steunpunten voor kunstzinnige vorming jaarlijks f 60.000,- stimulanssubsidie gekregen voor bemiddeling tussen kunstaanbod en het basisonderwijs, tegenwoordig kunsteducatie genoemd. Onze opzet was de zogeheten Londo-gelden, die scholen ontvangen voor kunstzinnige vorming, per regio te bundelen om versnippering of zelfs niet benutten ervan tegen te gaan en tevens de gemeenten te stimuleren een aanvulling te geven (exclusief de gemeente Utrecht). Het stimulanssubsidie blijft zeer succesvol te werken. In hoofdstuk V wordt hier dieper op ingegaan.

Kunstzinnige film

Een gedifferentieerd beleid voor film als kunstzinnige discipline voert de provincie niet. Tot op heden hebben wij onze bemoeienis beperkt tot het subsidiëren van het Nederlands Film Festival (voorheen de Nederlandse Filmdagen) met f 65.000,- uit het activiteitenkrediet. De reden voor deze terughoudendheid is niet alleen financieel, maar ook inhoudelijk.

Enkele jaren geleden hebben wij de voormalige Raad voor onderwijs en kunsten in kaart laten brengen welke behoeften er leven en welke rol de provincie zou kunnen spelen voor de kunstzinnige film. Overigens voeren verschillende provincies een actief filmbeleid. Het onderzoek van de Raad strekte zich uit over bioscopen en filmhuizen, gemeentelijk beleid, beleid van buurprovincies en het bereik van de voorzieningen in Utrecht en Amersfoort. Het advies van de Raad houdt in dat de provincie zich zou moeten toeleggen op enerzijds de productie van film door middel van opdrachten en anderzijds op de vertoning van films door programmeringssubsidies en verhoging van het subsidie voor het Nederlands Film Festival. Naar aanleiding hiervan hebben wij in 1992 een bedrag van f 240.000,- op de prioriteitenlijst gezet.

3. Beleidsvoornemens

In de komende jaren blijft het podiumkunstbeleid

gericht op stimulering van productie en spreiding van podiumkunst. Zwaartepunten in het beleid zijn het jeugdtheater, het programmeringsbudget en de festivals. Het huidige activiteitenkrediet wordt ingebouwd in het algemeen Projectenkrediet kunsten. Het instrumentarium wordt op een aantal punten aangescherpt. Verder streven wij ernaar dat het rijk in de volgende kunstenplanperiode (1997-2000) meer structurele middelen inzet voor het kunstaanbod in Utrecht. Het verbreden van het kunstenconvenant tot een cultuurconvenant zal de komende tijd veel aandacht vragen.

Paardenkathedraal

De subsidiëring van het onderdeel jeugdtheater van de Paardenkathedraal wordt voortgezet. Of de Paardenkathedraal door drie overheden moet worden instandgehouden is een punt van overweging. Rijk en provincie nemen het jeugdtheater voor hun rekening, de gemeente Utrecht het volwassenentheater. In de aanloop naar de volgende kunstenplanperiode zullen wij in overleg met de beide andere subsidiënten bezien hoe deze co-financiering helderder vorm kan krijgen. In een tijdelijke constructie, om een ontwikkeling op gang te brengen, is gezamenlijke bekostiging een goed middel, maar op den duur moet toch worden afgesproken wie de hoofdverantwoordelijkheid voor een voorziening op zich neemt. Met een eenmalige investeringsbijdrage van f 200.000,- voor het gebouw De Manege willen wij het voor De Paardenkathedraal mogelijk maken een eigen theater te exploiteren. De eigen voorstellingen zullen daar in première gaan. Men kan een eigen publiek opbouwen. Voorstellingen kunnen langer worden doorgespeeld worden zodat produktiegelden effectiever worden gebruikt.

Omzetting activiteitenkrediet

Zoals in hoofdstuk I is uiteengezet willen wij een algemeen Projectenkrediet kunsten instellen voor alle niet-exploitatiesubsidies op het gebied van podiumkunst, amateurkunst en kunstzinnige vorming. Het huidige activiteitenkrediet podiumkunst gaat daardoor op in het nieuwe algemene krediet. Wat de onderdelen voor podiumkunst betreft worden twee typen bijdragen beschikbaar gesteld:

- meerjarige budgetsubsidies voor festivals, voor programma-innovatie en profilering (programmeringsbudget), voor orkestbegeleiding amateurkoren en voor de circuits jeugdtheater, jazz en oude muziek;
- een- en meerjarige subsidies in werkelijke

tekorten voor incidentele activiteiten podiumkunst, zoals projecten cultuurparticipatie, opdrachten, producties en manifestaties.

De grote Utrechtse festivals

Wij zijn van mening dat gemeente en provincie de continuïteit en verdere ontwikkeling van deze festivals niet te zeer afhankelijk moeten stellen van de nog ongewisse bijdragen van rijk en sponsors. Een substantiële verhoging van de bijdrage van de provincie is om drie redenen nodig: ten eerste zien wij een sectorspecifiek belang in ondersteuning van de festivals vanwege hun functie voor de ontwikkeling van het culturele aanbod in stad en provincie. Ten tweede zien wij een belangrijke instrumentele functie in het kader van economische bedrijvigheid en toerisme en ten derde zijn wij van mening dat een hogere bijdrage van de provincie als hefboom kan werken voor de bijdragen van rijk en sponsors.

Wij stellen voor het huidige budget voor de Utrechtse festivals te verhogen. Momenteel draagt het subsidie voor het festival Oude Muziek *f* 50.000,-, voor het Festival aan de Werf *f* 60.000,-, voor Spring Dance *f* 60.000,- en voor de Nederlandse Filmdagen *f* 65.000,-, totaal *f* 235.000,-. Voorgesteld wordt het totaalbudget te verhogen tot *f* 450.000,- per jaar, waarbij een nadere verdeling over de vier festivals zal plaats vinden. Hiermee is structureel *f* 215.000,- extra gemoed.

Incidentele activiteiten

Het beleid ter stimulering van incidentele activiteiten, zoals producties en manifestaties, willen wij voortzetten, maar meer richten op bepaalde doelen. De grotere doelgerichtheid houdt ten eerste in dat scherper wordt geselecteerd op bovenlokaal bereik en op kwaliteit. Meer dan tot nu toe zal worden terugverwezen naar de gemeente of doorverwezen naar de landelijke fondsen. Ten tweede zullen wij inhoudelijke voorkeuren kenbaar maken, zodat het veld hierop kan inspelen. Ten derde zal meer aandacht worden gegeven aan samenwerkingsprojecten en aan projecten voor bepaalde doelgroepen, zoals de senioren-Kunstbus. Dit laatste bouwt voort op de reeds bestaande prioriteit voor cultuurparticipatie. Ten vierde zullen wij meer aandacht schenken aan meerjarige ondersteuning van ontwikkelingen, bijvoorbeeld de terugkerende evenementen als Etcetera La Strada en de Mozartweek.

Tenslotte willen wij een nieuw element introduceren, namelijk het geven van opdrachten. Hiervan zal een uitdagende en stimulerende werking uit-

gaan. In plaats van af te wachten welke initiatieven zich aandienen draaien wij de situatie om en geven wij zelf de opdracht voor een muziekstuk of een toneelvoorstelling.

Het huidige beschikbare bedrag van *f* 140.100,- zal niet toereikend zijn om aan de behoefte te voldoen. Op de prioriteitenlijst staat reeds *f* 200.000,- voor cultuurparticipatie. Wij stellen voor dit extra gevraagde bedrag op te trekken tot *f* 300.000,-, zodat het deelkrediet incidentele activiteiten uiteindelijk *f* 440.000,- zal bedragen. Het vormt een onderdeel van het algemeen Projectenkrediet kunsten en is mede bestemd voor activiteiten op het vlak van amateurkunst en kunstzinnige vorming.

Publieksservice en promotie

Met het oog op versterking van de relatie met het publiek, willen wij een behoefte- en haalbaarheidsonderzoek laten verrichten naar een centraal Utrechts Uitbureau, waar het publiek informatie kan krijgen over het kunstaanbod, kaartjes kan boeken en dergelijke. Wellicht is een combinatie mogelijk met een centrale ontmoetingsruimte voor de Utrechtse festivals. Voor dit laatste bestaan al enige tijd plannen. Tevens zou een haalbaarheidsonderzoek moeten worden verricht naar een of twee Uitkranten, voor Utrecht en regio en voor Amersfoort en regio. Wij zullen hierover overleggen met de gemeenten. Voor een provinciaal aandeel in de kosten zal incidenteel geld moeten worden gevonden.

Spreiding en programmering

Om te komen tot meer samenhang in de programmering en als tegemoetkoming voor de te krappe programmeringsbudgetten van de Utrechtse podia, stellen wij voor een programmeringsbudget te creëren. Dit wordt een nieuw instrument van het geconcentreerd spreidingsbeleid. Het budget is bestemd voor bijdragen ter ondersteuning van programma-innovatie, profilering en publiekswerving door de podia. Het zijn ontwikkelingsbijdragen voor podia die zich voor langere tijd willen committeren. Het budget dient naar onze mening zeker *f* 250.000,- te bedragen, wil er een reële stimulans van uit gaan. Het beheer van het budget overwegen wij in handen te leggen van Theater Netwerk Nederland, hoewel het niet alleen de programmering van theater, maar ook van muziek betreft. Wij zullen TNN vragen een plan van aanpak in te dienen. TNN verdeelt tot op heden een provinciaal budget van *f* 55.000,- als bijdrage in uitkoopsommen van voorstellingen in tal van Utrechtse theaters. Hierdoor is TNN goed

bekend met de podia en hun specifieke kansen en bedreigingen. Wij willen TNN in toenemende mate inzetten als projectleider om door ons gewenste beleidsaccenten te introduceren en te begeleiden. Het rijk subsidieert het bureau van deze organisatie. De gezamenlijke provincies leggen ongeveer f 800.000,- bij elkaar voor uitkoopsommen. De organisatie is goed toegerust om maatwerk te leveren.

Het provinciaal programmeringsbudget is nadrukkelijk bedoeld ter stimulering van ontwikkelingen en dus niet als substitutie van huidige gemeentelijke subsidies. Het gaat per podium om programmering die een duidelijke toegevoegde waarde heeft en waaraan het podium zich voor langere tijd wil binden. Hierover moeten afspraken met de betreffende gemeenten worden gemaakt. Ten overvloede zij hieraan toegevoegd dat de provincie niet zal meesubsidiëren in de exploitatie van accommodaties. De instandhouding van accommodaties en de reguliere programmering behoren tot de gemeentelijke verantwoordelijkheid.

De huidige bijdragen voor circuits van jazz en oude muziek worden gehandhaafd. Hiervoor is f 55.000,- beschikbaar. De deelnemende podia zullen worden betrokken bij de ideeën voor profilering van podia en speelplaatsen.

Een beleid gericht op concentratie en profilering is niet zinvol voor het aanbod van jeugdtheater. In deze sector is juist fijnmazige spreiding van belang. Daarom willen wij via TNN aan podia in de middelgrote en kleinere gemeenten meerjarige subsidies verstrekken voor series jeugdtheatervoorstellingen. Voorgesteld wordt hiervoor het subsidie te gebruiken dat momenteel is gereserveerd voor uitkoopsommen van vernieuwend theateraanbod in de provincie. Het gaat om een bedrag van f 55.000,- dat door TNN wordt besteed. Bij een gemiddelde uitkoopsom van f 1.500,- en subsidiëring van 50% daarvan, kunnen ongeveer 75 voorstellingen worden afgezet. Met behulp van deze subsidiëring zal een fijnmazig afzetcircuit voor jeugdtheater kunnen worden opgebouwd.

Voorgesteld wordt de huidige vaste subsidies voor symfonisch aanbod in Amersfoort en Veenendaal te beëindigen. Deze worden nu al zo'n 10 jaar verstrekt als compensatie voor het wegvallen van het USO. Wij zijn van mening dat het inmiddels mogelijk moet zijn reguliere symfonische concertreeksen met gemeentelijke middelen te bekostigen. In het vervolg worden stimuleringsbijdragen verstrekt op basis van meerjarenplannen die voorzien in de ontwikkeling van concertseries.

De Flint en de Lampegiet kunnen daartoe een beroep doen het dekkrediet incidentele activiteiten.

Orkestbegeleiding voor amateurkoren

Wij streven ernaar de huidige koorbegeleidingsregeling te vervangen door een beleidsinstrument dat meer kwaliteit en meer continuïteit in de begeleiding van koren waarborgt. Uitgangspunt is dat niet langer de koren worden gesubsidieerd, maar de orkesten die koren van instrumentele begeleiding voorzien. Wij zullen, in samenspraak met het veld, onderzoeken of het mogelijk is één of meer vaste orkesten voor de verzorging van koorbegeleidingen aan te wijzen.

Gedacht kan worden aan samenwerking met de Hogeschool voor de Kunsten. Een vast begeleidingsorkest zou plaats kunnen bieden aan afgestudeerde orkestmuzikanten, waardoor ook hun perspectief op een baan wordt verbreed. Een andere optie is een samenwerking tussen orkesten in de provincie, zowel professionele als amateurorkesten. Ook hierbij kunnen afgestudeerden van de Hogeschool worden betrokken. Het eindelijke doel is dat de koren via een vast organisatiepunt begeleidingen naar behoefte, dus gevarieerde ensembles worden geboden en dat wij, op basis van jaarprogramma's, het aanbod van deze begeleidingsensembles (mede)financieren. Ongeacht de uiteindelijke vorm zullen wij voorwaarden stellen aan het orkest wat betreft de kwaliteit en de geografische spreiding van de te begeleiden koren.

Invoering van de nieuwe opzet is naar verwachting niet eerder mogelijk dan in 1996. Het huidige beschikbare budget van f 60.000,- is niet voldoende. Naar schatting is f 140.000,- extra structureel geld nodig.

Kunstzinnige film

Het advies van de Raad voor onderwijs en kunsten was eerder reden voor het beleidsvoornemen een actiever provinciaal filmbeleid te voeren. Zo'n beleid zou zich kunnen uitstrekken tot stimulering van productie en vertoning, en tot educatief beleid.

De komende jaren geven wij hieraan op beperkte schaal invulling. Wij concentreren ons op het Nederlands Film Festival, enerzijds door verhoging van ons subsidie-aandeel, anderzijds door in het kader van dit festival meer eigen activiteiten te ontplooiën. Reeds enige jaren stellen wij aan het festival het provinciehuis en andere faciliteiten beschikbaar voor internationale seminars. Dit wordt zeer op prijs gesteld. Wij zien mogelijkheden onze

betrokkenheid bij het Nederlands Film Festival verder te profileren door middel van kleinschalige opdrachten of prijzen.

Voor dit beleid zijn geen extra middelen nodig naast de op blz. 24 voorgestelde verhoging van het budget voor de vier grote Utrechtse festivals.

Hoofdstuk IV Amateurkunst

1. Huidig beleid

Het provinciaal beleid voor de amateurkunst is gericht op kwaliteitsverbetering van lokale activiteiten en op stimulering van activiteiten met een provinciaal bereik. Er zijn drie instrumenten om dit doel te bereiken:

- het amateurkunstkrediet van f 84.500,-; hieruit worden eenmalige subsidies verstrekt voor uitvoerende activiteiten en eenmalig steunfunctiewerk; het richtbedrag voor de eenmalige, uitvoerende activiteiten is f 59.500,- en voor het steunfunctiewerk f 25.000,-;
- een structureel exploitatiesubsidie van f 159.782,- voor de steunfunctie amateurtheater, waarmee het Stichts Centrum voor Amateurtheater en de functie van provinciaal toneeladviseur in stand worden gehouden;
- een meerjarig projectsubsidie voor de stichting U-pop van f 20.500,-, voor het realiseren van een circuit van poppodia in de provincie.

Naast deze middelen is er jaarlijks een bedrag van f 60.000,- gereserveerd voor de orkestbegeleiding van amateurkoren. Aangezien wij bij de orkestbegeleiding de eis van professionaliteit stellen, wordt de koorbegeleiding gesubsidieerd op titel van podiumkunst (zie hoofdstuk III).

2. Achtergronden, ontwikkelingen, aandachtspunten

Onder amateurkunst (AK) verstaan wij het beoefenen van kunst zonder het oogmerk daarmee in het levensonderhoud te voorzien. Deze omschrijving maakt duidelijk dat het verschil tussen professionele kunst en amateurkunst niet in de eerste plaats wordt bepaald door kwaliteit, maar door het motief voor kunstbeoefening: kunst als beroep of kunst uit liefhebberij. Omdat de oude term "amateuristische kunstbeoefening" vaak wordt opgevat als "kunst van laag niveau" gebruiken wij deze term niet meer.

Het provinciaal beleid bestrijkt niet de amateurkunst in zijn totaliteit, maar spitst zich toe op de amateurkunst die in groepsverband wordt beoe-

"Togetta brotta" tijdens het GUP-festival 1992 (Groot-Utrecht-Popfestival).

fend en die gericht is op presentatie voor een algemeen publiek.

Hoewel de amateurkunst nooit heeft ontbroken in het provinciaal cultuurbeleid, heeft zij altijd een bescheiden plaats ingenomen. Het huidige totaalsubsidie van f 264.782 vormt slechts 3% van het gehele cultuurbudget.

Schets van het amateurveld

Uit het rapport "De Kunstzinnige Burger")* blijkt dat circa 6 miljoen Nederlanders actief zijn als amateurkunstenaar, waarvan ongeveer 2 miljoen

)* De kunstzinnige burger, Sociaal en Cultureel Planbureau (Van Beek/Knulst) 1991.

in verenigingsverband. Een ander belangrijk gegeven uit dit rapport is dat het inkomen niet bepalend is voor deelname aan amateurkunstactiviteiten. Kunstamateurs vindt men in alle lagen van de bevolking, in tegenstelling tot de betrokkenen bij de professionele kunst. Participatie bij beroepskunst wordt sterk bepaald door opleidings- en inkomensniveau. Tenslotte toont het onderzoek aan dat amateurs vaker dan anderen professionele kunstuitingen bezoeken. Mede om deze redenen vormt de amateurkunst een belangrijk onderdeel van cultuurbeleid dat participatie tot bouwsteen heeft. Participatie betekent niet alleen het vasthouden en eventueel vergroten van de belangstelling voor de minder toegankelijke cultuuruitingen. Het betekent ook het aansluiten bij culturele activiteiten waar de participatiegraad al aanzienlijk is.

De amateurkunst bestrijkt tegenwoordig alle disciplines van kunst, van muziek tot film, van dans tot literatuur. Bij de traditionele vormen van amateurkunst, zoals volksdans, toneel, koorzang, harmonie en fanfare - nog altijd luid en levendig aanwezig - hebben zich moderne dans, film en video, nieuwe theatervormen en literatuur gevoegd. Bovendien is mede door de instroom van (werkloze) professioneel opgeleide mensen, de amateurwereld niet alleen breder dan voorheen, maar ook ambitieuzer.

De individuele kunstamateurs maken vaak gebruik van de gemeentelijke muziek- en dansscholen, creativiteitscentra en vergelijkbare instellingen. In een aantal gemeenten doet zich de interessante ontwikkeling voor waarbij deze voorzieningen worden geïntegreerd tot één kunsteducatief centrum, dat zich beweegt op het snijvlak van amateurkunst en professionele (podium)kunst. In Amersfoort bijvoorbeeld heeft dit geleid tot het bureau Kunsteducatie. Dit soort voorzieningen worden in stand gehouden door de gemeenten; de provincie heeft met de individuele kunstamateurs geen rechtstreekse bemoeienis.

De amateurkunst in verenigingsverband staat in veel gevallen los van de activiteiten in gemeentelijke kunsteducatieve centra. Er zijn landelijke koepelorganisaties en provinciale platforms voor harmonie en brassband, koorzang, theater, film, video, literatuur en dans. Zij houden zich bezig met organisatie en kwaliteitsverbetering van de uitvoerende activiteiten. Hierop sluiten het landelijk en provinciaal beleid aan.

In de provincie Utrecht functioneren ongeveer 750 koren, popgroepen, toneelverenigingen, filmclubs, dansgroepen, harmonieën en fanfarecorp-

sen. Daarbij zijn naar schatting 200.000 kunstamateurs aangesloten.

De amateurkunst in verenigingsverband vervult naast een kunstzinnige functie ook een sociaal-recreatieve functie voor de leden. Voor de rijksoverheid was dit in de jaren '70 reden om de amateurkunst onder te brengen bij het sociaal-cultureel beleid, het latere welzijnbeleid. De laatste jaren is het accent verschoven en heeft de sociaal-culturele invalshoek meer en meer plaats gemaakt voor de kunstzinnige. De consequentie hiervan is dat de amateurkunst vanaf 1994 is overgeheveld van de Welzijnswet naar de Wet op het specifiek cultuurbeleid, onderdeel kunsten. Bij de provincie maakte de amateurkunst tot 1994 deel uit van zowel het Plan Welzijn als van het kunstenbeleid. Aan deze tweeslachtigheid maken wij vanaf 1995 een einde gemaakt. Voortaan is de amateurkunst nog uitsluitend een deel terrein binnen het kunstenbeleid.

Activiteiten

Op grond van de Notitie Amateurkunst uit 1990 werd een krediet ingesteld voor bijdragen ter stimulering van bovenplaatselijke activiteiten en van eenmalig steunfunctiewerk. Het deekrediet voor bovenplaatselijke activiteiten bedraagt momenteel f 59.500,-. De maximale bijdrage is f 5.000,- per activiteit. Bovenplaatselijke activiteiten zijn allereerst grootschalige evenementen zoals provinciale festivals, zangersdagen, concoursen en manifestaties, waarbij lokale groepen zich aan of met elkaar presenteren en zich met elkaar meten. Voorbeelden zijn het Groot Utrechts Popfestival (GUP-festival), de provinciale voorronden van het Landelijke Video-festival, de Provinciale Dansdagen, De Literaire Manifestatie "Utrecht Rilt" en de gewestelijke Zangersdagen van

Een ander type activiteiten dat in aanmerking komt voor een bijdrage wordt gevormd door vrije podiumproducties, veelal van ad hoc-gezelschappen. Huidige subsidievoorwaarde is dat men in tenminste 5 gemeenten opgetreedt. Voorbeelden zijn een theaterproductie van een marionetten-theater, een professioneel geregisseerde toneelvoorstelling van amateurtoneelspelsters en een uitvoering van een Turkse volksdansgroep. Het is zoals gezegd vooral bij deze podiumproducties dat de grenzen tussen amateurkunst en professionele kunst vervagen. Professioneel opgeleide kunstenaars gaan een samenwerking aan met amateurs om hun wensen te realiseren en omgekeerd.

Popmuziek

Een specifieke vorm van stimulering van amateur-activiteit is het meerjarig subsidie van f 20.500,- voor de Stichting U-pop. Van alle vormen van amateurkunst bereikt de popmuziek verreweg het grootste publiek. Niet alleen zijn er veel popgroepen, er wordt ook veel opgetreden. Dat gebeurt op vaste podia in culturele centra, buurthuizen en theaters en op tijdelijke podia tijdens festivals. Anders dan bij de andere terreinen van amateurkunst, bestaat er in de popmuziek weinig continuïteit wat popgroepen en muzikanten betreft. De behoefte aan popmuziek daarentegen is al enkele decennia vrij constant.

Het provinciaal subsidie was oorspronkelijk bedoeld als bijdrage in de kosten van optredens van een geselecteerd aantal niet-commerciële popgroepen, die zouden rouleren langs verschillende Utrechtse podia: het popcircuit. Het idee van een circuit van popgroepen blijkt in de praktijk echter niet werkbaar. De belangrijkste oorzaak hiervan is de kleine omvang van de provincie. Het blijkt dat het publiek naar de popgroep toe reist. Een popgroep die de ene week in De Bilt optreedt kan de volgende week in Zeist of Veenendaal niet nog eens een groot publiek trekken. Het streven naar een circuit is daarom losgelaten. Het subsidie wordt gebruikt als bijdrage in de kosten van eenmalige optredens van diverse popgroepen.

Koorbegeleiding

Zoals in hoofdstuk III is toegelicht zijn kwaliteit en continuïteit maatstaven bij de subsidiëring van de koren. Doordat steeds meer adhoc ensembles optreden, is de beoordeling op kwaliteit en continuïteit moeilijk.

Steunfunctiewerk

Behalve voor uitvoerende activiteiten is het AK-krediet bestemd voor steunfunctiewerk. Het richtbedrag voor dit deelkrediet is f 25.000,-. Provinciale koepelorganisaties en platforms kunnen een eenmalige bijdrage krijgen voor bijscholing, trainingen, cursussen en studieprojecten voor het artistieke kader. In de AK-wereld omvat de steunfunctie relatief veel organisatorisch werk, zoals bijvoorbeeld bemiddeling tussen amateurregisseurs en toneelverenigingen of het uitvoeren van landelijk ontwikkelde cursussen. De AK-steunfunctie is daarom inhoudelijk van lichter kaliber dan die voor de kunstzinnige vorming. Het organiseren van cursussen en bijscholingsprogramma's vormt voor de provinciale koepels en platforms geen gemakkelijke opgave. Het zijn

groepen vrijwilligers, die de deskundigheid en de tijd missen om een gedegen steunfunctiepakket te ontwikkelen en uit te laten voeren. In het verleden drongen de provinciale organisaties voor koorzang, dans, blaasmuziek en popmuziek erop aan dat zij de beschikking zouden krijgen over structurele ondersteuning door consultants. In de Notitie Amateurkunst van 1990 namen wij ons voor aan deze wensen tegemoet te komen. Het doel was om deeltijd-consultantschappen te realiseren voor tenminste de popmuziek, koorzang en dans. Voor de ondersteuning van kleinere disciplines als film en literatuur zou de eenmalige subsidiëring blijven bestaan. Omdat wij, binnen het totaal van het provinciaal cultuurbeleid, aan de amateurkunst niet de hoogste prioriteit toekennen, is het bij voornemens gebleven. Inmiddels gaan onze gedachten uit naar een meer flexibele en minder kostbare opzet dan een structurele steunfunctievoorziening.

Sinds jaar en dag beschikt de provincie over één structurele steunfunctie voor een deelterrein van amateurkunst, namelijk de functie van provinciaal toneeladviseur (PTA). Deze functie is ondergebracht bij het Stichts Centrum voor Amateurtheater, dat in 1994 een exploitatiesubsidie van f 159.782,- ontvangt voor 1 formatieplaats plus overheadkosten. De PTA begeleidt theatergroepen en draagt zorg voor een cursuspakket en facilitaire voorzieningen, zoals de uitleen van apparatuur. Er is geen inhoudelijke reden waarom wij de theaterdiscipline voorzien van een vaste steunfunctie en de andere AK-disciplines niet; het is een historisch gegroeid gegeven. Het amateurtheater neemt wat de steunfunctie aangaat dus een uitzonderingspositie in, een situatie die wij al enige jaren niet vanzelfsprekend vinden, omdat het theaterveld qua karakter niet wezenlijk verschilt van de andere ak-velden.

3. Beleidsvoornemens

De komende jaren willen wij meer aandacht schenken aan de amateurkunst. Het is daarbij niet de bedoeling dat de overheid, gedreven door de gedachte aan cultuurparticipatie, zich nu op dit veld stort met regels en structuren. Daaraan bestaat geen behoefte bij mensen die bezig zijn met hun liefhebberij. Bovendien is een dergelijk ingrijpen in strijd met het uitgangspunt van marktaanvulling. Maar de provincie kan meer dan tot nu toe inspelen op de amateurkunst. Het doel blijft de kwaliteitsverbetering van lokale activiteiten en de stimulering van provinciale evenementen; het instrument zal zijn eenjarige en meerjarige projectsubsidies uit het AK-krediet. Dit krediet is

onderdeel van het algemeen Projectenkrediet kunsten.

Activiteiten

De stimulering van amateur-activiteiten willen wij handhaven, maar op een meer gerichte wijze invullen. De subsidiëring van kleinschalige podiumproducties achten wij de verantwoordelijkheid van gemeenten. Als middenbestuur kan de provincie eraan bijdragen dat het talent dat in de gemeenten aanwezig is, niet geïsoleerd raakt maar wordt benut in breder verband. Wij zijn van mening dat de subsidiëring op dat laatste aspect moet worden toegesneden. Voorgesteld wordt om de komende jaren ruimhartig steun te geven aan groot-schalige provinciale projecten zoals festivals, presentatiedagen en concoursen en manifestaties. Hiervoor zullen eenmalige bijdragen beschikbaar komenn. In plaats van de huidige criteria zullen nieuwe regels worden ontwikkeld.

Om aan deze wens uitvoering te kunnen geven stellen wij voor om het richtbedrag voor provinciale activiteiten op te voeren tot f 120.000,-. Dit betekent een structureel extra bedrag van f 60.500,-.

Voorzover kleinschalige podiumproducties - al dan niet op het snijvlak van amateurkunst en professionele kunst - voldoen aan onze kwaliteitseisen kunnen deze worden gesubsidieerd uit het algemeen Projectenkrediet kunsten, onderdeel incidentele activiteiten.

Popmuziek

Het specifieke projectsubsidie ter stimulering van optredens door popbands blijft bestaan. In plaats van een popcircuit kan gewerkt worden aan een samenhangend podiumplan dat rekening houdt met de verschillende genres en stromingen binnen de popmuziek. Een netwerk van geschikte podia, die hun aanbod naar genre afstemmen, komt zowel popgroepen als het publiek ten goede. Bij U-pop is naar verwachting voldoende kennis van de popwereld aanwezig om jaarlijks een podiumplan uit te werken, dat voorziet in een gevarieerd en gespreid aanbod. Voor de ontwikkeling van zo'n plan willen wij om te beginnen voor 2 jaar f 25.000,- per jaar beschikbaar stellen. Dit geld is bedoeld voor bijdragen in de uitkoopsommen en voor (personele) kosten die verbonden zijn aan het opstellen van het podiumplan. Aangezien het huidige subsidie f 20.500,- bedraagt, is f 4.500,- extra nodig. Deze geldstroom zal als deelkrediet poppodia worden toegevoegd aan het AK-krediet.

Koorbegeleiding

Zoals uiteengezet in hoofdstuk III zullen de knelpunten bij de koorbegeleiding worden opgelost door niet langer de koren te subsidiëren, maar één of meer vaste begeleidingsorkesten. Tevens willen wij in de komende jaren het beschikbare budget verhogen van f 60.000,- naar f 200.000,-.

Steunfunctiewerk

Ook de stimulering van steunfunctiewerk wordt gehandhaafd. Wij stellen voor om de bekostiging van alle steunfuncties voor amateurkunst te gieten in de vorm van eenjarige en meerjarige projectsubsidies. Om meerdere redenen zien wij af van ons vroegere idee van een reeks vaste consultantschappen. Deze zijn te zwaar en star voor de inhoudelijk lichte steunfunctie in de AK-wereld. Bovendien is een structurele voorziening met personeelskosten en lasten van huisvesting en bureau-organisatie een kostbare zaak, zeker als zich meerdere kunstdisciplines aandienen. In plaats van het structureel subsidiëren van het aanbod van steunfuncties, willen wij de afnemers de subsidiemogelijkheid bieden voor eenjarige en meerjarige steunfunctie- projecten, adhoc-consultantschappen als het ware. Met deze flexibele methode kan onzes inziens worden tegemoet gekomen aan de behoefte tot ondersteuning van het veld. De provinciale organisaties kunnen zelf deskundigen inhuren om een steunfunctiepakket inhoud te geven. In dit verband streven wij ernaar om, in overleg met de inspectie kv/ak en de landelijk ak-instellingen, te komen tot een databank, waar de juiste professionele deskundige bij het juiste project kan worden gevonden. Als richtbedrag voor het deelkrediet steunfunctiewerk geldt f 200.000,-. Momenteel is er f 25.000,- beschikbaar, zodat f 175.000,- structureel extra nodig is.

De voorgestelde flexibele benadering van de steunfunctie past binnen de filosofie van budgetfinanciering. Budgetfinanciering wordt zowel in de welzijnssector als in de cultuursector ingevoerd. Door de komst van meerjarige subsidies voor vastgelegde inspanningsverplichtingen, verliezen de huidige exploitatiesubsidies hun vanzelfsprekendheid en hun statische karakter. Op terreinen waar geen structurele voorzieningen nodig zijn, wordt gewerkt met eenjarige of meerjarige projectsubsidies.

Met het Stichts Centrum voor Amateurtheater zijn de eerste stappen op weg naar een nieuwe subsidiemethodiek al gezet. Zoals gezegd verschilt het theaterveld niet wezenlijk van de andere AK-velden. In de komende jaren zal daarom geleide-

lijk worden overgestapt van exploitatiesubsidiëring naar meerjarige projectmatige subsidiëring. Tevens zal onderzoek worden verricht naar samenwerkingsvormen in Randstadverband. Eén en ander vereist een deugdelijke inventarisatie van de huidige werkzaamheden, een overgangsplan en, niet in de laatste plaats, een bevredigende

oplossing voor de vaste formatieplaats van de PTA. Met de inventarisatie is in het kader van de budgetfinanciering reeds een begin gemaakt. Na voltooiing van het veranderingsproces, dat enige jaren in beslag zal nemen, wordt het voor amateurtheater beschikbare geld toegevoegd aan het AK-krediet.

Hoofdstuk V Kunstzinnige vorming

1. Huidige beleid

Het provinciaal beleid voor kunstzinnige vorming is geheel toegespitst op de instandhouding van de steunfunctiestructuur voor het basisonderwijs buiten de gemeente Utrecht. Doel hiervan is de plaats van de kv in het basisonderwijs te versterken en de kwaliteit ervan te verhogen. Dat gebeurt op twee manieren: ondersteuning van de leerkrachten bij de expressievakken en bemiddeling tussen kunstproducenten en het onderwijs. Deze werkzaamheden zijn in handen gelegd van drie regionale steunpunten:

formatie scholen i.d. regio	subsidie 1994		
- steunpunt Eemland	7,1	142	801.443,-
- steunpunt Z-O. Utrecht	6,5	160	754.483,-
- steunpunt West Utrecht	6,5	216	750.073,-

Naast de hiergenoemde exploitatiesubsidies ontvangen de steunpunten elk een meerjarig projectsubsidie van f 20.000,- als extra stimulans voor de ontwikkeling van de bemiddelingsfunctie. De ene helft van dit geld is bestemd voor formatie, de andere helft voor bijdragen in de uitkoop van voorstellingen en uitvoeringen. Het totale bedrag, f 60.000,- per jaar, wordt verstrekt op titel van podiumkunst (zie hoofdstuk III).

2. Achtergronden, ontwikkelingen, aandachtspunten

De steunfunctietaak kunstzinnige vorming (KV) werd de provincie in het begin van de jaren '80 toegewezen in het kader van het sociaal-cultureel beleid, het latere welzijnsbeleid. Er werd bij die gelegenheid een bestuurlijk-financiële scheiding aangebracht tussen de steunfunctie in en buiten de stad Utrecht.

Theoretisch hoort deze voorziening deel uit te maken van de algemene onderwijsverzorging. In het rijks onderwijsbeleid en in de onderwijs-begeleiding kwam de KV echter niet uit de verf. Daarom is destijds gekozen voor een aanpak vanuit het welzijns- en kunstbeleid.

Aanvankelijk werd het steunfunctiewerk uitgevoerd door consultants die waren aangehaakt bij lokale centra voor KV (muziekscholen en creativi-

teitscentra) in willekeurige gemeenten. Het provinciaal beleid richtte zich van meet af aan op uitbreiding van de steunfunctie en op samenhang in de benadering van het onderwijsveld. Daartoe werd in elk van de toenmalige wgr-regio's een steunpunt KV opgericht. Dit waren samenwerkingsverbanden van de muziekscholen en creativiteitscentra waar de consultants in dienst waren.

Sedert 1993 zijn de drie regionale steunpunten losgemaakt van de centra voor KV. De nadelen van koppeling aan deze centra bleken aanzienlijk groter dan de voordelen. Het gemeentelijk niveau was een te magere voedingsbodem voor de ontwikkeling van de steunfunctie. Tegenwoordig opereren de steunpunten als zelfstandige, specialistische schoolbegeleidingsdiensten met hetzelfde werkgebied als de algemene schoolbegeleidingsdiensten.

Met het oog op informatie-uitwisseling en samenwerking is een vast directie-overleg ingesteld. Gezamenlijk onderhouden de regionale steunpunten contact met de instellingen die in de stad Utrecht de steunfunctie uitoefenen.

KV en kunsteducatie

Het provinciaal beleid is van ouds gebaseerd op de opvatting dat kunstzinnige vorming van de jeugd een diepte-investering voor de samenleving is. De KV beoogt de persoonlijkheidsvorming van kinderen met aan de kunsten ontleende middelen. Hieraan zitten twee kanten: het ontwikkelen van expressiviteit en het kennismaken met kunsten. Het eerste wordt actieve KV genoemd, het tweede receptieve KV, tegenwoordig kunsteducatie geheten.

Actieve KV, de expressievakken, heeft primair tot doel de zintuigen van het kind te scherpen, het te leren expressie te geven aan wat het beroert. Doel is dus niet kinderen tot kunstenaar te vormen, net zomin als rekenen en taal tot doel hebben wiskundigen en letterkundigen te kweken. Van groot belang is de samenhang tussen actieve en receptieve KV. Het bezoek aan concert of voorstelling mag geen geïsoleerde aangelegenheid zijn, maar moet ingebed zijn in een gevarieerd activiteitenpakket.

Kunsteducatie staat de laatste jaren sterk in de belangstelling. Het woord begint ten onrechte een synoniem van KV te worden. Wij blijven de term 'kunstzinnige vorming' gebruiken en beschouwen kunsteducatie als een aspect daarvan, nl. het direct confronteren van de jeugd met kunstuitingen zoals voorstellingen, concerten en tentoonstellingen. Volgens het principe 'jong geleerd oud gedaan' draagt kunsteducatie in belangrijke mate bij aan het streven naar (grotere) cultuurparticipatie. Onderzoek wijst overigens uit dat men hiervan geen overspannen verwachtingen mag hebben. Kunsteducatie is wel eens vergeleken met het afschieten van een schot hagel in de hoop dat iemand wordt geraakt)*. Vast staat dat de invloed van het ouderlijk milieu aanzienlijk groter is dan die van school. Toch zijn er aanwijzingen dat kunst-kijken-en-luisteren een blijvende stimulans is voor cultuurparticipatie als volwassene.

De animo voor kunsteducatie wijst erop dat 'kunst' op het ogenblik meer accent krijgt dan 'vorming'. Dit blijkt ook uit veranderingen op landelijk niveau. Bij WVC is de KV met ingang van 1994 overgeheveld van het welzijnsbeleid naar het kunstenbeleid. Hiertegen hebben wij geen bezwaar, omdat de KV hoe dan ook gebaseerd is op de kunsten. Wij hebben besloten de KV niet

)* B. Colpaart: toespraak op 14 oktober 1993 tijdens symposium Kunsteducatie, steunfunctie KV en onderwijs, Den Bosch.

deel te laten uitmaken van het Plan Welzijn. Het landelijk ondersteuningsinstituut LOKV heeft inmiddels als roepnaam Nederlands Instituut voor Kunsteducatie gekregen en het houdt zich nu uitsluitend bezig met kunsteducatie. De inhoudelijke ontwikkeling van de expressievakken en de bijbehorende ondersteuning van leerkrachten berust bij de Stichting Leerplan Ontwikkeling SLO. Deze scheiding is voor de steunpunten geen vooruitgang. Zij hebben nu met twee landelijke instituten van doen.

Ontwikkelingen in het onderwijs

De steunpunten zien zich de komende tijd gesteld tegenover veranderingen in het onderwijsveld. De autonomie van basisscholen zal toenemen. Door invoering van budgetfinanciering (gereed 1998) en door deregulering van arbeidsvoorwaarden krijgen de scholen grotere vrijheid bij hun personeelbeleid. Naar verwachting zal dit een verdere impuls geven aan schaalvergroting en samenwerkingsverbanden. Hierdoor is het bv. denkbaar dat (samenwerkende) scholen de voorkeur geven aan vakleerkrachten in plaats van begeleiding door consulenten KV. De autonomie van basisscholen wordt ook vergroot doordat de onderwijsbegeleiding op een andere leest wordt geschoeid. Vanaf 1995 verloopt de bekostiging niet langer via de schoolbegeleidingsdiensten (aanbodfinanciering) maar via de scholen zelf (vraagfinanciering). Hetzelfde geldt voor de bijscholingstaak van de pedagogische academies. Hierdoor doet het marktprincipe zijn intrede in de onderwijsverzorging.

Een latente dreiging, die onlangs weer manifest is geworden, betreft het 'onnutte' karakter van de KV. Onderzoek heeft duidelijk gemaakt dat de scholen zich (terecht of onterecht) overvraagd voelen door de samenleving. Aan de traditionele vakken zijn in de loop der jaren allerlei nieuwe toegevoegd: informatica, een buitenlandse taal, milieu-educatie, verkeerseducatie, weerbaarheid-educatie. In dergelijke situaties staan zaakgerichtte vakken altijd sterker dan de expressievakken, waarvan de resultaten immers niet meetbaar zijn. Misschien houdt de grotere belangstelling voor kunstconfrontatie hiermee verband: het concertbezoek vraagt minder inspanning van de leerkrachten dan de expressievakken.

Door al deze ontwikkelingen zullen de steunpunten marktgericht moeten gaan handelen, te midden van concurrenten als Pabo's, OBD's, lokale centra voor KV en vrije ondernemers, terwijl zij binnen de scholen het belang van KV moeten verdedigen tegen een nieuwe zakelijkheid.

Aspecten van de steunfunctie

Een evenwichtige verdeling van kunstdisciplines in het steunfunctie-aanbod is altijd een punt van zorg geweest. Met evenwicht bedoelen wij geen wiskundig gemiddelde, maar een balans tussen de traditionele voorkeur voor muziek en de mogelijkheden van de andere kunstdisciplines. In de formatie, zoals die de provincie in de schoot werd geworpen bij de decentralisatie, voerden consulentenschappen muziek de boventoon. Inmiddels is de situatie verbeterd, maar niet ideaal. Er is meer ruimte gekomen voor dans, audio visuele vorming en taal. De laatste jaren bleef de formatie gelijk, terwijl er weinig personeelsverloop was. Deze situatie maakte het moeilijk in de formatie verschuivingen van de ene naar de andere discipline aan te brengen.

Het takenpakket van de steunpunten omvat begeleiding (kort/lang), ondersteuning (projecten, materiaalontwikkeling), deskundigheidsbevordering (cursuswerk) en bemiddeling (kunsteducatie). In de afgelopen jaren hebben de steunpunten gewerkt aan de inhoudelijke samenhang van hun aanbod. Eén van de aandachtspunten daarbij was de keuze tussen langdurige, intensieve begeleiding en allerlei kortlopende activiteiten. Binnen het veld van de KV wordt hierover verschillend gedacht. De kortlopende activiteiten zijn wel betiteld als "een soort pretpark van projecten")* zonder blijvende waarde. Dit in tegenstelling tot langdurige begeleiding op methodiek en schoolwerkplan. Andere betrokkenen benadrukken de behoefte van het onderwijs aan kortlopende begeleiding en het drempelverlagende effect van projecten.

Het lijkt er nu op dat de tegenstelling kan worden opgeheven door de introductie van leerlijnen in het aanbod. In deze benadering worden de doelen van lange-termijnbegeleiding bereikt door een opbouw in meerdere korte blokken. In zijn algemeenheid is de samenhang in het steunfunctieaanbod toegenomen.

Bemiddelingsfunctie

Sedert 1990 ontvangen de steunpunten - op titel van podiumkunst - een meerjarig projectsubsidie voor versterking van de bemiddelingsfunctie. Deze extra impuls geven wij omdat met de gegeven vaste formatie de kunsteducatie stagneerde.

)* G. Smeets, Kunst & Educatie, nr. 4, december 1992

Het projectbudget van f 60.000,- (f 20.000,- per steunpunt per jaar), is bestemd voor personele lasten en ter aanvulling op uitkoopsommen van concerten en voorstellingen, die de scholen uit de zogeheten Londogelden bekostigen. Het kunst-aanbod op het gebied van muziek, jeugdtheater en beeldende kunst wordt door de steunpunten geselecteerd, veelal in overleg met gemeentelijke culturele commissies. De regeling van vervoer, administratie en financiën gebeurt centraal per regio.

De effecten van de subsidiëring zijn zeer aanzienlijk:

	1990	1993	stijging
- aantal deeln. leerlingen	29.100,-	67.850,-	133%
- bijdragen scholen/gemeenten	209.000,-	555.100,-	165%

Het totaal aantal leerlingen van basisscholen is op het ogenblik 87.700. Zo'n driekwart van hen maakt dus kennis met allerlei kunstuitingen. Bij de scholen die niet meedoen aan de kunsteducatie zijn er enkele die om principiële redenen geen gebruik maken van het (gehele) aanbod van de steunpunten. Al met al zijn de steunpunten erin geslaagd de kunsteducatie tot een succes te maken.

De steunpunten pleiten in hun evaluatie van het project voor continuering ervan, opdat de opgebouwde betrokkenheid niet zal inzakken. Ook pleiten zij er voor dat het beschikbare bedrag van f 60.000,- wordt verhoogd tot f 100.000,-; dit met het oog op specifieke kunsteducatieve projecten en vervoerskosten.

Regio west-Utrecht

Het steunpunt West Utrecht is enkele jaren een bron van zorg geweest. Terwijl de steunpunten in Eemland en Zuid-Oost Utrecht zich allengs konden manifesteren als instellingen met een eigen gezicht, bleef het westelijk steunpunt een ondergeschoven kindje bij de gemeentelijke centra voor KV. Aangezien deze centra niet wilden meewerken aan de verzelfstandiging, was het nodig een nieuwe stichting op te richten. In korte tijd is dit nieuwe steunpunt uitgegroeid tot een voldragen organisatie. Het bereik van de scholen is dan ook verdubbeld.

Ten tijde van de oude stichting is door interne perikelen de inhoudelijke formatie verminderd met circa 1,5 formatieplaatsen. Het nieuwe steunpunt ervaart dit als een onwelkome erfenis uit het

verleden en zou graag zien dat de formatie op het oude niveau wordt gebracht, temeer daar de regio west het grootste aantal basisscholen heeft. Dit brengt ons op het punt van de verhouding tussen de formatie van de steunpunten en het aantal scholen per regio, dat hiermee moet worden bediend. Zoals blijkt uit het overzicht in par. VI.1 is deze verhouding ongelijk. Eemland heeft de grootste formatie en ondersteunt daarmee het kleinste aantal scholen. Deze situatie vraagt om verbetering.

3. Beleidsvoornemens

Het doel van het beleid kunstzinnige vorming zal geen verandering ondergaan. In de komende vier jaar blijven wij prioriteit geven aan de instandhouding van een gespecialiseerde voorziening ter ondersteuning van het basisonderwijs, die, wat ons betreft, een monopoliepositie mag bekleden. De kwaliteit van het kwetsbare kunstzinnige onderwijs is niet gebaat bij de attenties van meerdere instellingen en ondernemers.

Voortgezet onderwijs

Met het oog op continuïteit zou het een goede zaak zijn wanneer de steunfunctie zich kon uitbreiden tot de eerste klassen van het voortgezet onderwijs, de basisvorming. In het voortgezet onderwijs zijn normaliter vakleerkrachten beschikbaar. Begeleiding op expressievakken ligt dan ook niet voor de hand. Op het punt van kunsteducatie is bemiddeling door de steunpunten zeer wel denkbaar. Onlangs is een landelijk informatieplatform voor kunsteducatie in het voortgezet onderwijs in het leven geroepen. Het steunpunt Eemland verzorgt op declaratiebasis reeds de bemiddeling voor het voortgezet onderwijs in Soest. In het kader van de budgetfinanciering zal het steunpunt Zuid-Oost Utrecht experimenteren met kunsteducatie als marktactiviteit, ondermeer voor het voortgezet onderwijs. Binnen afzienbare tijd zullen de drie steunpunten een projectvoorstel voor kunstbemiddeling in het voortgezet onderwijs indienen. Projecten in deze geest kunnen worden gesubsidieerd uit het in te stellen Projectenkrediet kunsten.

Bemiddelingsfunctie basisonderwijs

Het succes van dit bemiddelingswerk mag niet in de waagschaal worden gelegd. Wij stellen daarom voor ten behoeve van de kunsteducatie de formatie van de steunpunten structureel uit te

breiden. Hiervoor wordt met ingang van 1995 de helft van het huidige projectsubsidies (totaal f 60.000,-) toegevoegd aan de exploitatiesubsidies (elk steunpunt f 10.000,-). De andere helft van het geld wordt onderdeel van het Projectenkrediet kunsten, waaruit de steunpunten meerjarige subsidies kunnen krijgen voor de niet-personele kosten.

Met dit voorstel komen wij niet tegemoet aan de wens van de steunpunten de bijdrage voor bemiddelingsformatie te verhogen. De reden is dat wij denken dat de bemiddelingsfunctie efficiënter kan worden uitgeoefend door meer taakverdeling. De steunpunten melden in hun evaluatie de mogelijkheid tot centrale afspraken. Wij juichen deze opstelling toe. Wij zullen overleg voeren over een meer centrale aanpak van de kunsteducatie, zo mogelijk reeds vanaf het seizoen 1995/1996.

Verdere samenwerking

Naarmate de steunpunten zich staande moeten houden tegenover samenwerkende scholen, OBD's, Pabo's en gemeentelijke centra voor KV, ligt onderlinge samenwerking voor de hand. Hierbij zou samenwerking met de steunfunctie in de stad Utrecht betrokken kunnen worden. Dat laatste kan eerst realiseerd worden nadat hierover bestuurlijk overleg heeft plaats gevonden tussen provincie en gemeente Utrecht.

Op termijn zien wij in verdergaande samenwerking ook de oplossing voor de ongelijke verhouding tussen formatieplaatsen en het aantal scholen per regio. Het optrekken van de formatie van de steunpunten in west en zuid-oost Utrecht tot het niveau van Eemland achten wij ongewenst, niet alleen omdat andere onderdelen van het cultuurbeleid zwaarder wegen, maar ook omdat een voorziening met ongeveer 20 formatieplaatsen voldoende moet zijn om aan de behoefte te voldoen. Flexibel omgaan met de regiogrenzen of wellicht overgaan tot andere werkgebieden moet hier uitkomst bieden. Wij zullen hierover overleg voeren.

Ook een evenwichtig aanbod van kunstdisciplines moet o.i. bereikbaar zijn door middel van samenwerking.

In één regio vinden wij uitbreiding van de formatie wel nodig, nl. in west Utrecht. Wij stellen voor de formatie hier op ongeveer de oude sterkte te brengen door er 1,5 aan toe te voegen. De structurele lasten hiervan bedragen f 180.000,-.

Hoofdstuk VI Epiloog

1. Samenvatting beleidsvoornemens

Kunsten algemeen

- a. Voortzetting van de zorg voor ontwikkeling en versterking van infrastructurele voorzieningen.
- b. Versterking van de samenwerking tussen overheden; gezamenlijke projectmatige aanpak en co-financiering voor belangrijke ontwikkelingen. Geen exploitatiesubsidies voor gemeentelijke kunstvoorzieningen.
- c. Instellen van een algemeen Projectenkrediet kunsten voor alle niet-exploitatiesubsidies voor podiumkunst, amateurkunst en kunstzinnige vorming, met diverse deelkredieten voor eenjarige en meerjarige subsidies.

Beeldende kunst

- d. Voortzetten van de uitvoering van het Beleidsplan Beeldende Kunst 1993-1996. Alert zijn op continuering van de rijksbijdrage.
- e. In gang zetten van een actief opdrachtenbeleid vormgeving ten laste van het activiteitenkrediet beeldende kunst en zo mogelijk externe bronnen.
- f. Handhaven van het provinciaal centrum beeldende kunst.
- g. Voortzetting en zo mogelijk intensivering van de samenwerking met Utrecht, Amersfoort en Zeist op basis van convenanten.
- h. In samenwerking met de gemeenten een inventarisatie van het openbaar kunstbezit realiseren. Extra middelen f 75.000,- incidenteel.

Podiumkunsten

- i. Handhaven jeugdtheatervoorziening. Overleg voeren over aanpassing van de huidige co-financieringsconstructie van gemeente

Utrecht, provincie en rijk.

- j. Eenmalig investeringssubsidie van f 200.000,- beschikbaar stellen voor een eigen theater van de Paardenkathedraal in gebouw De Manege.
- k. Verhogen budgetsubsidies voor de culturele festivals in de stad Utrecht tot in totaal f 450.000,-. Extra middelen structureel f 215.000,-.
- l. Overleg voeren over behoefte- en haalbaarheidsonderzoek naar een centraal Utrechts Uitbureau en Uitkranten voor de Utrechtse en Amersfoortse regio.
- m. Geconcentreerd spreidingsbeleid met Amersfoort en Utrecht als centra handhaven. Instellen van een programmeringsbudget voor programma-innovatie, profilering en publiekswerving van f 250.000,-. Is onderdeel van het algemeen Projectenkrediet. Extra f 250.000,- structureel.
- n. Handhaven jazz-circuit. Voor jeugdtheater fijnmazig spreidingsbeleid inzetten. Huidige subsidie voor vernieuwend theater gebruiken voor circuit jeugdtheater in de middelgrote en kleinere gemeenten in de provincie.
- o. Stopzetten huidige subsidies voor symfonisch aanbod in Amersfoort en Veenendaal. Vervanging Uit&Thuis-concerten Vredenburg door project Kunstbus Senioren. Vrijvallende gelden f 70.000,- structureel.
- p. Aanscherpen beleid voor incidentele activiteiten. Mede-richten op doelgroepen (o.m. Kunstbus), samenwerkingswerkingsprojecten, opdrachten. Verhoging van deelkrediet van f 140.100,- tot f 440.100,-. Structureel extra f 300.000,-.
- q. De subsidiëring koorbegeleiding verleggen van de koren naar één of meerdere orkesten. Extra middelen f 140.000,- structureel vanaf 1996.

- r. Beperken van het filmbeleid tot versterken van het Nederlands Film Festival (zie onder k.) en door middel van eigen activiteiten als kleinschalige opdrachten en prijzen.

Amateurkunst

- s. Beleid geheel uitvoeren met behulp van eenjarige en meerjarige projectsubsidies.
- t. Uitbreiden van het AK-krediet, als onderdeel van het algemeen Projectenkrediet. Hieruit ondersteunen provinciale evenementen (*f* 120.000,-), plan poppodia (*f* 25.000,-) en steunfunctieprojecten (*f* 200.000,-). Extra middelen *f* 240.000,- structureel.
- u. Omzetting van structurele steunfunctie amateurtheater in meerjarige projecten. Op termijn toevoeging van beschikbare *f* 159.782,- aan AK-krediet.

Kunstzinnige vorming

- v. Handhaven verzorgingsstructuur voor basisonderwijs.
- w. Toevoegen van *f* 30.000,- aan de exploitatiesubsidies van de steunpunten voor bemiddelingsfunctie (verschuiving uit budget podiumkunst).
- x. Beproeven van de mogelijkheden voor kunstbemiddeling voor het voortgezet onderwijs.
- y. Uitbreiding formatie steunpunt KV West. Extra structureel *f* 180.000,-.
- z. Overleg voeren over samenwerking bij bemiddeling, bediening van de regio's en aanbod van kunstdisciplines. Overleg met gemeente Utrecht.

Resumé gevraagde extra middelen

Structureel:

215.000,-	festivals
250.000,-	programmeringsbudget
300.000,-	incidentele activiteiten
240.000,-	steunfuncties/activiteiten AK
140.000,-	koorbegeleiding(sorkest)
180.000,-	uitbreiding formatie steunpunt KV WEST
1.325.000,-	totaal
70.000,-	valt vrij (uit & thuis + symfonisch aanbod.)
1.255.000,-	totaal

Incidenteel:

200.000,-	verbouwing Paardenkathedraal
75.000,-	inventarisatie openbaar kunstbezit

2. Financieel overzicht

Meerjarenbegroting op basis van wensen in de nota

	1994	1995	1996	1997	1998
Structurele subsidies	3.277.081	3.487.081	3.487.081	3.327.299	3.327.299
- Kunstuitleen/PBC	109.200	109.200	109.200	109.200	109.200
- Centrum BK	312.200	312.200	312.200	312.200	312.200
- Paardenkathedraal	389.900	389.900	389.900	389.900	389.900
- S.C.A.	159.782	159.782	159.782	-	-
- Steunpunten KV	2.305.999	2.515.999	2.515.999	2.515.999	2.515.999
Projectenkrediet	805.100	1.710.100	1.850.100	2.009.882	2.009.882
waarvan richtbedrag:					
- festivals	235.000	450.000	450.000	450.000	450.000
- circuits	110.000	110.000	110.000	110.000	110.000
- symf.a./uit&thuis	70.000	-	-	-	-
- programmeringsbudget	-	250.000	250.000	250.000	250.000
- incidentele activiteit	140.100*	440.100	440.100	440.100	440.100
- koorbegeleiding	60.000	60.000	200.000	200.000	200.000
- krediet AK	105.000	345.000	345.000	504.782	504.782
- kunsteducatie	85.000	55.000	55.000	55.000	55.000

* in 1994 werd hieraan eenmalig f 75.000,- toegevoegd.

Krediet BK (plan 93-96)	1.174.100	1.174.100	1.174.100
waarvan richtbedrag:			
- Zeist en Amersfoort	252.000	252.000	252.000
- gemeenten/organisaties	357.000	357.000	357.000
- projectsubsidies	100.000	100.000	100.000
- eigen aankopen/opdr.	80.000	80.000	80.000
- facilitaire onderst.	100.000	100.000	100.000
- aankopen kunstuitleen	250.000	250.000	250.000
- uitvoeringskosten	35.100	35.100	35.100

Colofon:*uitgave:*

Provincie Utrecht
Postbus 80300, 3508 TH Utrecht
Pythagoraslaan 101, Utrecht

omslag:

Nuyten & Associates, Rotterdam

drukwerk + lithografie:

De Boer Cuperus b.v., Utrecht

Foto-colofon:

Foto op p. 13: van Henk Geraedts
Foto op p. 17: van Marco Borggreve
Foto op p. 25: van Cees Verhoeven
Foto op p. 31: van Paul Moonen